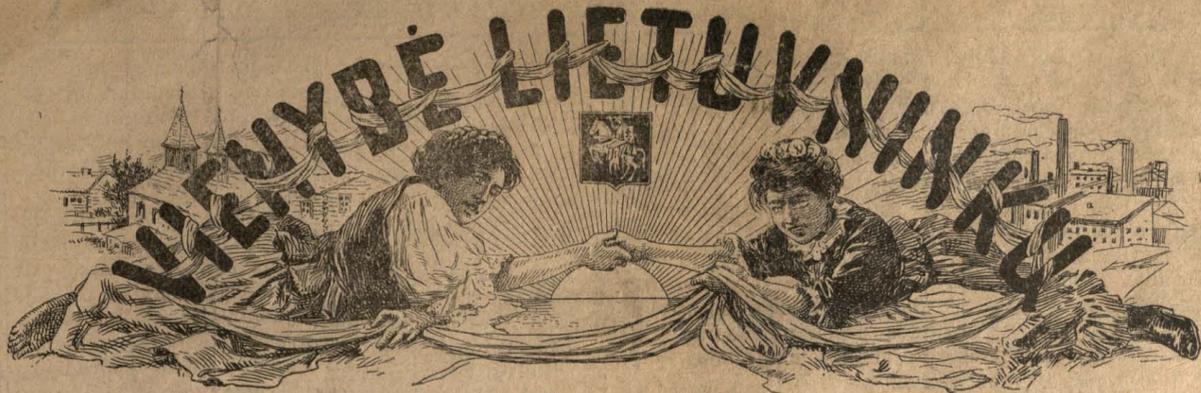

„Vienybė Lietuvių“
Išėina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienytose Valstijose ir
Kanadoje \$2.00
Europoje ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užrašymo,
ne nuo Naujo Mėto.
Apgarštinę prekių klaus
kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on applica-
tion.
Address all communications
to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 1.

Brooklyn New York, 4 d. Sausio (January) 1911m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVI

Su Naujais Metais.

Štai dar vieni metai nuslinko praeitin ir užleido vietą naujiems metams, kurie turės mums, išeiviams iš Lietuvos, parodyti ateities takelį. Senieji metai, kaip visuomet, parodo mūsų žingsnius, kiek mes, kaip tauta ir kaip žmonės, esame pasislinkę pirmyn, ir kiek dar mes neprisivijom kitų pažangesnių tautų. Todėl tebūni mums leista čia padaryti nors trumpa apžvalga iš tų darbų ir darbėlių, kurie perėjais metais tarpe lietuvių amerikiečių tapo nuveikti ir pradėti veikti.

Vienas iš svarbiausių kultūros įmonių yra mūsų knygynai. Tiesa pas mus savistovių knygynų dar nedaug tėra, bet jie palengva dauginasi. Pereitais metais mes laikraščiuose suskaitėme apie dvidešimtį įsikūrusių naujų lietuviškų knygynėlių ir apie kitatiek lietuvių išsivystymą nuo valdžios, kad ir viešuosius knygynus ir skaityklas būtų įvesta lietuvių knygynų, lietuvių prašomi, kreipėsi į mus su nemažais užsakymais parinktinę literatūros ir siuntinėjimų laikraščio. Iš to reikia spręsti, kad lietuvių pradeda suprasti knygos ir laikraščių galybę, pradeda į knygynų steigimą atkreipti vis rimtesnę atidumą, ir smagi viltis duodasi jausties, kad ateinančiais laikais lietuvių apšvietunaidar labiau šitą judėjimą paplėtos ir su knygų platinimo bei knygynų steigimo pagalba padės ištraukti vis didesnę skaitlių mūsų brolių lietuvių iš smūklių ir kitų dvasiško nupuolimo liugynų.

Kitas dar didesnis mūsų apšvietos klausimas — mokyklos pasiliko dar ir šiemet neišrištas. Daug buvo apie lietuviškas mokyklas kalbėta nuo pagrindžių salėse, daug rašalo ir poperiaus suaikvota berašant apie tai laikraščiuose, vienok jokių gerų pasekmių šitas klausimas neišdavė. Lietuviai inteligentai, ant nelaimės, dar tebesivaidija už partilaudiniu apšvietimu visai nesirūpina. Yra tai skaudi klaida ir už tą kuomet-nors vėlesnė lietuvių istorija apdengs mūsų šviesuolius su didele gėda ir mūsų ainių papeikimais... Šiek-tiek mokyklomis dar rūpinasi mūsų kuningai. Kiek žinoma, amerikiečių lietuvių parapijose užsilaike mokyklės senosios ir keletas šiemet naujų įsikūrė. Ir jeigu

mūsų kuningai nesektų akiai Romos politiką ir nevarytų iš šitų mokyklėlių modernizmo, tai joms gal būtų lemta šiokia-tokia ateitis, gal išgytų jos visuomenės užuojausmę ir gal jas paremtų visi laikraščiai. Bet dabar, kada mūsų kuningai duoda savo mokyklose taip siaurą mokymosi programą ir apsitveria chiniška siena nuo naujosios gdynės intekmių, tai vargiai kada šitos mokyklos pastos lietuvių švietimosi prieiga.

Bent galima pasidžiaugti iš kitos pusės kilusiu judėjimu — tai suaugusios liaudies švietimu. Chicagoje «Aušros» kuopa jau ar ne treči metai rengia žiemos laikais paskaitas. Bostone girdėtis susitvėres «Žmonių universitetas», o Brooklyne jau antri metai veikia «Liaudies Mokykla». Suprantama, šitos viršų minėtos įstaigos dar negali veikiai inkurti sistematiškų apšvietos kursų (išskiriant «Liaudies Mokyklą», kuri, kiek žinoma, pradėjo kursus iš geografijos, etnografijos ir abelosios istorijos), tačiau ai linkui susispietis į jas inteligentai ir ateity mūsų suaugę ir niekadoms nebuvę mokyklose broliai ateiviai, galės lankydamies ant šitų paskaitų pereiti lengvus elementariškus kursus daugele labai naudingų mokslų. Čia jau į mūsų kultūrinę dirvą tapo šiais metais paberta visai naujos ir brangintinos sėklos grūdėliai, kurie ateinančių metų eilėse išduos didelius vaisius.

Pažymėtini perėiti metai mūsų laikraštijos padarytoju žingsniu. «Kataliko» sumanymu įvyko Brooklyne Amerikos lietuvių laikraštinių suvažiavimas. Kaip žinome, suvažiavimas užsibrėžė didelius planus ir visi rimtesnieji laikraščiai prisidėti prie mūsų laikraštijos gerinimo, tobulinimo ir pastatymo mūsų laikraščių ant gerų laikraštinių etikos principų. Tiesa, kad ikšiolai į tą linkmę dar nedaug nužengta. Bet nereikia užmiršti, kad pagerinti mūsų laikraščius reikia milžiniškų pajėgų, pasišventusių ir suprantančių kultūros reikalavimus žmonių. O šito pas mus nunai kaip tik didžiausi bergždžiūma. Dėlto labai lengva suprasti, kodėl pirmasis laikraštinių suvažiavimas dar nedaug ką padarė. Pagaliaus mes visuomet pripratę labai daug ir reikalauti vaisių, nepasivairuoję į dirvą. Laikrašti-

jos dirva pas mus reikalauja darbėsių artojų, — nei ne artojų, bet skyknių: su kirviais, dalbomis ir dinamitu; reikia dar kirst, verst ir išdraskyt kelmus, raut ir degint piktadagius. Tas darbas ins čielas metų eiles. Ir per tą laiką laikraštiniškai vis atras, kas jau galima padaryt. Džiaugties reikia, bile padėta yra laikraštinių suvažiavimams principas, kurio istorija mums neužmirš.

Po laikraštinių suvažiavimui leidėjai ir redaktoriai visgi labiau pradėjo rūpintis gerinimu laikraščių turinio. Tiesa, kai-kurie laikraščiai netik nepasigerino, bet iš tų visų susivažiavimo tarimų nieko nepriėmė, o jeigu ir priėmė, tai nežilgo begėdiškai sulaužė. Iš laikraštinių etikos atžvilgio šiek-tiek prisilaikę priutarimų «Lietuva», «Katalikas», «Darb. Viltis», «Draugas», «Laisvoji Mintis» ir «Tėvynė». Kiti visi, kaip va «Kova», «Keleivis» etc. tai tartum dar labiau pasibikštino žeminti laikraštijos vardą.

Abelnai mūsų laikraščiai pagerėjo dar ir iš kitos pusės. Spiriami konkurencijos vieni su kitais lenktyniuodamiesi emė didinties ir įvesti vis dailesnę spaudą. Neskaitant «Lietuvos» pasididino ir įvedė naują spaudą «Katalikas», «Draugas» ir «Keleivis».

Naujais laikraščiais šie metai nebuvo labai turtingi. Pradėjo eiti «Progresas», «Laisvoji Mintis», «A—kos žinios» ir «Teisybė»; iš tų trys pastarieji eina ir dabar, o «Progresas», kurį prie garingosios Joeio kompanijos rėdė V. Daukšys, neilgai te gyvavo. — Prie to yra rengiamas Chicagoje leisti moterų laikraštis.

Dailės ir scenos reikalai dikčiai pažengę pirmyn. Užsimezgė net šiokis-tokis lietuvių scenos mylėtojų susivienijimas. Teatrų vaidinimai dabar pas lietuvius stovi beveik ant pirmutinės vietos. Ir veikalai lošiamas vis sunkesni ir didesni. Šiur tur rengiama tai didesni tai mažesni koncertai. Publika kasykis labiau pradeda interesuotis teatrais ir išfinansiškos pusės mūsų teatrai turi jau neblogą pasisekimą. Žinoma, iš dailiosios pusės mūsų teatrams dar daug ko trūksta. Taip va paimsim, kad ir patį pasirinkimą veikalų. Ikšiolai lošta buvo menkos verties faršai arba sunkios dramos, o peržergta komedijos. Čia

labai didelė klaida. Mūsų publika farsų laipsnį jau pergyveno, bet dar nedagveno iki dramų. Dramos galimos lošti tik prie tam tikrų aplinkybių: reikia didelį teatrų, tinkamų dekoracijų, išlavintų aktorių ir gerai apsitrynusios apšvietusios publikos. Kaip tyčia nei vienos iš tų aplinkybių pas mus dar nėra. Tuom tarpu prie komedijos mes jau dagyvenome. Komedija turi savo lengvą formą ir gilią, pamokinančią prasmę. Komedijoje mūsų publika prisijauks ir išsines pasimokymą iš paslėptos veikale satyros, o drama tik įvaro mūsų vidutinišką publiką desperacijon ir neduoda besuimti pačioje dramoj paslėpto pamokinimo. Šita klaida gal dėlto pas mus isigyveno, kad nėra pas mus komedijų rašytojų. Dabar pas mus pagarsėjo tik pigiosios ankos «dramaturgai»...

Tai dailioji scena pradėjo bujoti — lietuviška opera. Už šitą reikia pasidėkavoti mūsų dainininkui-artistui, p.M. Petrauskui. Dar tik pora metų atgal jis pradėjo statyti tai mažesnes tai didesnes operetes įvairiuose vietose ir duoti koncertus; šiandien gi jau netik ką lietuvių supranta, kas tai yra operetė, bet ir bando patį pas save statyt.

Prie to negalima praleisti nepaminėjus ir lietuviškos muzikos, kuriai davė dilgšnį ir gi p. Petrauskas. Lietuviški orkestrai dauginasi, ima savo repertuaruosna daugiau iš lietuviškosios muzikos; vis daugiau pradeda rasties lietuviškų muzikantų: tai sugrįžta pas lietuvius suyankeję muzikai, tai pradeda eiti į augštesnes muzikos mokslus nauji josios mylėtojai. Iš šitos pusės daug kuo mūsų atgimstančiai muzikai prisidėjo p. M. Petrausko šiemet įsteigta Chicagoje Lietuviška Konservatorija.

Lietuviška daina taip gi nesilieka užpakaly muzikos ir teatrų. Organizuojasi įvairūs chorai ir buvo net sumanymas gimęs inkurti visų Amerikos lietuviškų chorų susivienijimą. Pakol kas dar iš to nieko neišėjo, bet sykį gimusi mintis atras kada-nors vėliaus sau parėmėjus ir išauklėtojus. — Pakelta klausimas apie gaivinimą lietuviškų šokių ir žaislų. Kiek žinoma dabar Chicagoje, Brooklyne, Pennsylvanijoj ir kitur per lietuviškus vakarėlius ir balsius pradeda ineiti madon lietuviški žaislai ir šokiai:

«Aguonėlė», «Suktinis», «Klumpakojis», «Našlys», «Virvutė» ir kiti. Čia ir gi trisias p. Petrausko, kuris atvežė Amerikon tų šokių gaidas ir pradėjo juos mūsų vakarėliuose populiarizuot. Dabar šitą dailų pasilinksiminimo būdą platina po Rytines Valstijas (New York'o, New Jersey ir kit.) p. Ks. Strumskis, p. Petrausko pavaduotojas.

Apie dailę dar neviskas. Piešimo amatoriai ytin dauginasi. Mūsų satyros laikraščeliuose matosi vis naujos spėkos. Tiesa, jos dar šurkščios bet žymiai dailinasi. Yra jau ir geresnių piešėjų-tepliorių. Taip va, Chicagoje jauni artistai: Šileika, Aleksandravičius ir kiti, net buvo šiemet įrengę savo teplionių parodą. Kad piešėjai dauginasi liudija ir tas faktas, jog Philadelphiaj keletas vyrų sutvėrė net «Lietuvių Dailės Draugiją Amerikoje», nežinint į tai, kad kita panašiai net keli metai atgal yra sutverta ir čarteriuota Sneandory.

Gal čia išpultų paminėti apie visai naują judėjimą — įvedimą į lietuviškus klubus gimnastikos. Apie tai buvo rašyta laikraščiuose ir daugeliu prisidėjo Dr. J. Šliupas, kuris važinėdamas su prakalbomis vienur kitur paragino jaunuomenę prie atletiško ir abelnai fiziško lavinimosi. Girdėtis, kad šituo lietuvių jaunimas dabar pradeda interesuotis.

Prie kitų stambesnių mūsų nuveiktųjų ir pradėtų veikti darbų visuomenės dirvose reikia dar šiuos priskaityti: chicagiečių ir kitų miestų lietuvių pasitriušimu įvesta į visuotinius surašus atskira lietuviams rubrika, pasidarbuota masmitingais priešais ateivystės varžymą, pakelta klausimas išleisti encyklopedijos žodynu, pradėjo veikti Rašytojų Fondas, pajudinta blaivystės klausimas ir kunigų įsteigtoji blaivybės draugija turėjo Bostone seimą, išleista T. M. D. triusu Dr. V. Kudirkos rinktiniai raštai, mintis apie įsteigimą lietuvių dienraščio, rengimas išleisti žemaitės rinktinis raštus, apvaikščiota Grunvaldo sukaktuvės. Dr. Šliupo pajudinta ir Chicagoje «Aušros» įsteigta pirmą lietuvišką amatų mokykla.

Ant užbaigos reikia paminėti, jog šiemet amerikiečiai lietuvių neteko keleto atsizymėjusių savo vientau-

čių. Pasimirė darbšti lietuvaite O. Baronaicūtė, Bostone; publicistas S. D. Valiulis, Rochester; veikėjas J. Kaunas, Worcester; veikėja moterų judėjime P. Stankevičienė, Brooklyne; seniausias lietuvis gydytojas Butkevičius, Chicagoje; ižymus publicistas J. Sutkus, Worcester; seniausias amerikiečių išeivystėje kunigas M. Juodisius, Wisconsin; S. Kiečalis, kumštinnikas; publicistas J. Montvila, Chicagoje; «turtingiausias iš lietuvių» P. Luzauskas, Bostone.

Abelnai mūsų visuomeniški darbai dikčiai pažengę pirmyn. Vienas tik apgalvėtinas apsirėškimas, tai kilusi suirutė mūsų organzacijoje, butent Susivienijime Lietuvių Amerikoje, Tėvynės Mylėtoju Draugystėje ir Lietuvių Socialistų Sąjungoje. Mums čia neišpuola smulkiai aleisti į tos suirutės priežastis. Mes tikimės, kad ateinantį nauji metai atneš į mūsų veikėjų ir draugijų vadovų tarpa naujas, rimtas mintis ir padės išraizgyti mūsų nesuipratimų raisčius. To viso linkėdami mūsų draugijoms ir mūsų visuomenei tariame linksma:

Su Naujais Metais!

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika.

Neramūs gandai pasklido po įvairius laikraščius ir amerikonių veikėjų rateliuose, jog Amerika esanti išvakariuose didelės karės. Pranašaujama karė busianti su Japonija, kuri pastaruoju laiku labai veikliai darbuojasi ir tyko ant filipiniškų salų. Kad japoniečiai šitą amerikonomams rengia ir kad jieško priekabių, faktai vis dauginasi. Taip va senenai filipinų sostinėje Maniloje tapo suimta keletas japoniečių šnipų, pas kuriuos buvo rasta apščiai dinamito. Buktai esą rengiamos suplaišyti vietinės tvirtovės. Vienas iš tų šnipų amerikiečiai tuojaus deportavo į Japoniją, kitus laiko kalėjime. Japoniečiai savo neapykantos ant amerikonių neslepia. Anądien Mandžiurijoje japonai su chiniais užpuolė ir smarkiai apkulė amerikonių-konsulą A. A. Willison. Diplomatiški susišimai tarpe Washingtono ir Tokio taipgi nelabai gerai giškai skamba. Tiesiog amerikonių šovinis girdisi siundym

nu, erziniškai su japoniečiais Kalifornijoje. Moraliskas boykotas tiek toli nuėjo, kad dar nelabai senai net amerikietės mergos su svečiais japoniečiais oficialiais, atsiskakė baliuje šokti. Žodžiu sakant, tarpe amerikiečių ir japoniečių auga antagonizmas, dauginasi parakas ir reikia tik kystelt degtukas, kad galėtų užsiziiebt karą gaisras. Tą viską mato abi šalys. Todėl Japonijoje patydomis parlamentas votuoja dideles sumas pinigų karo reikalams, daro kariuomenės manevrus, siuntinėja šnipus, o Amerika vėl išsiuntė Atlančio vandenynan savo dvi šakas laivyno, kuris štai jau visas mėnuo triukšmingai bastosi po Europos prieklaikas, tarsi demonstruoja savo spēkas ir išvežusi parodon savo šešioliką laivų-milžinų, nori iš anksto Japoniją inbaidyti.

Na, o rusų laikraštis «Rieč» pranašauja karę tarpe japonų ir chinų, kuriems padėsianti Amerika. Šiaip ar taip, o Amerika galanda milijonus. Ar neinkiš tik jų tarp durių!.

Rusija.

Parubežinės tautos iš senų laikų neduoda Rusijos patvaldijai ramybės. Šiek tiek apmalšys vienas, prakalkinti galvas kiti. Ypač gausios trys didžiausios Rusijos provincijos: Kaukazas, Finlandija ir Lenkija. Tarpe jų yra suspausta iš trijų šonų revoliuciniškais replė. Todėl pirmiausiai buvusiai drakoniškoms provincijoms užgniauzta juos ant Kaukazo, pasparejo iš eilės Finlandija ir Lenkija. Tada vėlesniu laiku faktai tapo paversta iš kungaiškystės į Rusijos provinciją. Su šiais kraštais apsiriūse Rusija pati. Pasiliko Lenkija. Su jaja daug sunkiau. Lenkai gyvena net trijų viešpatystėse: Rusijoje, Austrijoje ir Vokietijoje. Paplaks juos čionai, jie sau pereina už rubežius pas kitus brolius ir da daugiau rusų valdžiai painių pridaro. Prisieina jieskot talkos. Ir nukrypo akis į pusę Austrijos, kuri taip-pat lenkų tautą varu slopina. Rusijos ir Austrijos reikalai čia labai sutinka. Ir vat pereitą savaitę trys artimiausi caro giminaičiai kniaziai: Nikolas Nikolaitis, Mikolas Nikolaitis ir Sergius Mikolaitis išsirengė neva medžioti į Skiernevičius Lenkijoje, kur atvyksta užkviesti devyni Austrijos didžiūnai politikieriai, tarpe jų ir Austrijos sosto inpedinis Linandas. Laikraščiai štai jau šneka, kad šitas ir austriokų didžiūnų važiavimas yra ne kas kita, kaip didelis ir svarbus politiškas mitingas, tiksliai priklauso pridengtas. Ne jau ir tas, kad šitas mitingas yra rengiamas ant Austrijos galvos. Ką su j padarys, sunku išpėti: gal jau savo lenkus Austrija savo lenkus Austrija, o gal susitars į vienodą sistemą, kaip užgniauzti lenkų dvasią. Greičiau šitas. Jau dar praneša, jog štai tapo už draugijų žemė-

čių savyvalda. Tas biskų atvėsės ir tulus lenkų nuolaiduolius, kurie buvo labai prasidžiugę, jog caras priėmė už savo sunaus auklėtoją tūlą surusėjusį lenką Vojevodzkį, ir krykštavo, jog ant galo caras į lenkus žiūri, kaip į «bracia sloviane».

Tačiau, kaip šita ruso-austriška politika užsibaigs, tai laikas parodys. Štai į New Yorko dienraščius parėjo autentiškos žinios nuo Rusijos rubežių. Jei joms tikėt, tai Rusijoje greitai kils revoliucija tokia, kokios dar nebuvo. Rašo, jog revoliucionieriai jau buvę pradėję sukilimus nuo demonstracijų po gr. Tolstojaus laidotuvių. Jie savo kampaniją stropiai veda kiauurai visą Rusiją, prie to telkia sau ypač darbininkų sąjungas. Darbininkai pradėsią nuo streikų. Kadangi darbdaviai žinoma atsispirs, todėl esą griebtasi bus už teroristiškų aktų. Tam tikslui revoliucionieriai jau teikia streikieriams ginklus ir paplaidas. Suprantama, kad šitos prierangos nenusislepia nuo valdžios akių ir pertai šiomis dienomis yra daromi masiviški areštai Peterburge, Maskvoje, Kievoje, Odesoje. Bet sakoma tie, kurių labiau jieško, moka gūviai prasišalinti policijai iš kelio ir varo savo darbą. Jų tikslas esąs juo daugiau išgarsinti sukilimus, sukiršinti žmones prieš valdžią, suvadžioti policijai takus ir iššaukti valdžios didesnę sprespaudą, kad dar labiau sukelti žmonių pyktį ant valdžios. Ir jū tas jiems nusiseks, tai Finlandija ir Lenkija tikrai esą prie to prisidės.

Taip dalykamseinant Rusijos atgaleiviai nenori pažūrėti į blogumo priežastis, bet jieško išpirkimo oželio kur kitur. Jų piktnus nukrypsta ant žydų, kurie esą sėja po Rusiją revoliuciją. Sulyg to žydų persekiojimui eina vis aštryn. Dabar labai madoje yra vijimas žydų iš miestų. Neseniai buvo išvaryta čielos jų partijos iš pietinės Rusijos. Šią savaitę vėl juos guja iš Peterburgo. Šimtą suviršum įžymesnių žydų amatninkų prašalino valdžia iš gildijos, toki būdu atimdama tiesą jiems sostapilėje gyvent. Pačioje Vals. Dūmoj prieš žydus susitvėrė sunki opinija. Pakilus užklaimui apie policijos pasielgimus studentų demonstracijose Odesoje, dešinieji, nacionalistai ir spalininkai atstovai šita klausimą sumiekinio. Mušti studentus reikia, kam esą jie klauso «žydųkurstymo». Nacionalistas Šulgin debatuose išsireiškė, kad studentus kurstą prie maištų demokratų ir socialistų, o šiuos paperką... Finlandijos žydai. Nuo Dūmos tribunolus Šulginas pasiuntė visos Rusijos žydams šioki baisy padarys, sunku išpėti: gal jau savo lenkus Austrija savo lenkus Austrija, o gal susitars į vienodą sistemą, kaip užgniauzti lenkų dvasią. Greičiau šitas. Jau dar praneša, jog štai tapo už draugijų žemė-

Anglija.

Tyrinėjimai apie rusus revoliucionierius Londone

eina vis tolyn ir vis prastesnė ima pakraipą. Iš neseniai buvusio atsitikimo Houndsditch priemiesty, kur policija užklupo rusus plėšikus ir įvykus susirėmimui plėšikai nušovė tris policianus, o šie—du plėšiku, dabar valdžia išvyniojo ilgą procesą rusams ateiviams. Parsikvietė net Rusijos slaptosios policijos agentą, kuris suteikė darodumus, jog šitie plėšikai buvę rusai revoliucionieriai. Mat nušautojo plėšiko būste rado laiškus, kuriuose kalbama apie rengiamą Rusijoje terorizmą— užmušinėjimą valdininkų. Laiškus išvertė anglų kalbon ir atspaudino laikraščiuose. Iš jų matasi, kad Londono yra labai didelė tokių plėšikų banda. Duota žinia kitų Europos didžiamiesčių policijai kad padėtų susekti tos bandos vadovus, kurie po viršū minėto incidento pasmuko iš Londono.

Neseniai Londono policija padarė kratas pas kai kuriuos intariamus rusus anarchistus ir vienoje vietoje atrado čielą arsenalą pa plaishų, dinamito, įvairių ginklų, net «dum-dum» kulipkų, taipgi dikėiai anarchistų literaturos. Rusijos šnipų agentas su vietine policija paleido paskalą, kad radę suokalbį antanglų karaliaus Jurgio ir rusų caro Miko gyvasties. New Yorko «World» net sumeškerojo žinią, kad tie visi anarchistai esą lietuviai (sic!) Suprantama, kad tai melas, nes nušautojo plėšiko pavardė Gardstein. Kur kas matė lietuvius su žydiškoms vardems?

Šiaip ar taip, o šitas visas dalykas turi blogą išvaizdą. Dabar Anglijos spauda ir visuomenė reikalauja, kad būtų labiau varžomi anarchistai ir revoliucionieriai, kurie ligšioliai čia rasdavo sau ramią prieglaudą. Spėjama, kad čia bus rusų šnipų padarytas planas. Gali but jų buvo samdyti net tie plėšikai, kad paskui supintų tą visą su anarchistais ir sukiršinti prieš juos anglus. Jeigu taip būtų, tai veikia išeis dalykas aikštėn.

IŠ VISUR.

× Chinai vėl pradėjo dągoti krikščionių dvasiškumus misijonierius. Taip pereitą savaitę provincijoje Yunnan kaimiečiai užpuolė francūzų misiją ir užmušė kuningą Merigot. Apgynimui kitų kuningų valdžia išsiuntė kareivius.

× Austro-vengrų valdžia prisidėjo prie Vokietijos protestan priešais Portugalijos valdžią, kuri nuo l-mos sausio žoda išvaryti austriokus ir vokiečius zokoninkus. Mat iš vienos pusės nebus kur zokoninkų padėt (lig tam Portugalija būtų kaltė!), iš antros— valdžioms labai paranku tarp zokoninkų užlaikyt svetur savo politiškus agentus.

× Netoli nuo Antverpeno prieklaikas susidūrė laivai «Finland» ir «Baltique». Pirmasis laivas pradūžo ir veikia nuskendo. Keleiviai buvo išgelbėti, tik šeši ma-

trosai nuėjo galan.

× Kuboje atsirado nuogandai plėšikų šaika, kuri vagia žmones ir išvežė juos į kalnus, tol nepaleidžia, kol negauna išpirkimo pinigų. Šaikos vadovu pagarsėjo tulas Solis. Neseniai jis pavogė vieną farmerio sūnų ir reikalavo už jį \$6,000. Vaikino dėdė išvažiavo pas plėšikus su pinigais, bet ant kelio jį užpuolė kiti plėšikai ir atėmė pinigus. Solis nesulaukęs išpirkos vaikuką nužudė.

× Neseniai amerikonas profesorius Schechter surado Azijos kningynuose labai seną rankraštį, kuris aprašo apie žydų lauktąjį Mesiją. Iš to dokumento pasirodo, jog Kristaus laikuose buvę atsiradę net du Mesijai: vienas—tai Jėzus, o kitas—«Belial». Nežinoma tik ką žydai po šituo vardu vadina: ar Povilą apaštalą ar Joną Krikštytoją.

× Tokio mieste, Japonijoje, atsibuvo didelis procesas, kuriame teisė 50 vyrų ir moterų, apkaltintų skelbime socializmo ir anarchizmo bei suokalbyje ant japonų karaliaus mikado gyvasties. Iš tų 27-nius, tų tarpe vieną moterį, pasmerkė mirties bausmei. Tarpe pasmerkėtųjų yra ir garsus žurnalistas Denjiro Katoku, kuris 1905 m. ilgokai teisėjo ir New Yorke. Teismas atsirado prie uždarytų durių.

× Argentinoje vėl pradėda rodyties teroristai. Buenos Airėje ties policijos ir pgnagesių namu bombos išnešė į orą ir sužeidė apie 20 žmonių.

× Meksikos revoliucionieriai išviliojo valdžios kariuomenę į laukus, pustynėse Sierre Madre, ir apsupę kareivius daugelį jų suterijo. Revoliucionieriams padėjo oras, nes kareiviai šiltai pripratę, nuo šalto pustynių oro miršta kaip lapas.

× Garsus Katanijos ugnikalnis Etna vėl gązdina gyventojus. Iš jo viršūnės pradėjo versties raudonai intirpusi lava.

× Saksonijos kunigaikštis Maximilianas buvo kadai parašęs į laikraščius straipsnį apie reikalą suvienyti katalikų ir stačiatikių bažnyčias. Tas labai įžeidė Romos popęžį, kuris autoriui pagązdino iškeikimū. Kunigaikštis persigando ir nuvažiavęs Romon ant kelių persiprašė popęžių ir atšaukė savo nuomones.

× Nevisur ir amerikony bijosi. Taip va Honduras respublikoje, mieste Puerto Cortez, policija ir kareiviai susimanė iš amerikony pasidaryt sau zobovą; todėl ėjo per miestą jieskoti amerikony ir pasigavę, keletą smarkiai su bizūnais išplakė, paskui dar inkišė į cypę. Mat amerikoni talkon einą vietiniams maištininkams.

× Nelaimingai užbaigė gyvastį žinomas francūzų aviatorius Lafort, kuris peritą savaitę su savo aeroplanu norėjo sulakstyti tarpe Paryžiaus ir Belgijos sostinės Brussels, kad laimėti dovaną. Pasikėlęs į 50 pėdų augštyn, staiga su visa mašina nukrito ir su savo pasa-

žierium Pola ant vietos užsimušė, padaugindami orlaivininkų kankinių eilę. Už poros dienų Versallėje užsimušė dar vienas lekiotojas, pulk. Caumont.

× Per kalėdas po visą Ispaniją prie bažnyčių iškilo sumišimai. Susirinkę prie durių lasvamaniai pradėjo išjuokinėti einančius iš bažnyčios žmones. Maldingi žmonės inpyko ir pradėjo laisvamanius šaudyti. Daugelis buvo sužeistų. Policija turėjo vaikyti vienus ir kitus.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. (Mūsų kor.) Dėl Encyklopedijos žodyno išleidimo. Toli gražu dar neužtenka to, kas buvo kalbėta ir rašyta dėlei žadamojo Encyklopedijos žodyno išleidimo; tas klausimas dar daug plačiau turi būti išgyldenantis ir išaiškinantis. Tuo tarpu Lietuvos laikraštija tik-tik paminėjo tą dalyką ir visą tolimesnį rūpestį tuo darbu taip ir vėl paliko patiems sumanytojams. Amerikiečių sumanymas Lietuvos labai mažą atbalstę turėjo. Dėlko taip?

Į tą klausimą Lietuvos laikraštija dar aiškiai neatsakė, bet galima apie priežastis šiek-tiek patiems dapsiprotėti.

Encyklopedijos išleidimas labai didelis ir rimtas darbas, kitaip pasakius, net milžiniškas darbas. Ne užtenka vieno pagarsinimo, kad skiriama tiek ir tiek pinigų Encyklopedijos žodyno išleidimui, bet reikia ir rimtą tam darbu planą sutaisyti. P. Olševskis sukelbė, kad tam dalykui skiriamas 25 tūkstančius dolerių ir kad yra pakvietęs keletą inteligentų iš Lietuvos gyvenimo kai-kuriuos skyrius vedaguoti, o visiems kitiems mokslams paskyręs vertėją ir tiek. Tai visai ne rimtas paskelbimas, į kurį Lietuvos inteligentai gana šaltai pažūrėjo. Kaip užkviestieji inteligentai atliks savo darbą arti-toli dar galima nuspėti, pažįstant juos iš jų visuomeniškojo veikimo ir iš jų literaturos darbų, bet kaip p. Jurgelionis visą Encyklopedijos žodyną išvers, dar niekam nežinoma. Čia ir yra gal pirmasai kablelis, už kurio amerikiečių sumanymas užkliuvo Lietuvoje.

Kad mums reikalingas didelis, platus ir visuotinis Encyklopedijos žodynas, dviejų nuomonių nėra ir negali būti, jeigu mes namome kada nors išiskverbtį į kultūrinių tautų eilę. Nėra to dvejojimo ir Lietuvoje. Bet tokiam žodynui reikalinga visa eilė mokslų vyrų specialistų, kurie galėtų paskirstyti sau visuotinius mokslus ir atskirai juos suredaguoti, sulyg paskutiniųjų mokslų žingsnių. Visi iki šiol išleistieji Encyklopedijos žodynai jau pasenėję, o kol išėitų lietuvių kalboje, tai ir visai pasenę; taigi būtina reikalingi visoms mokslų šakoms ne vertėjai, bet tikri mokslininkai—specialistai.

Jeigu dabar mes susiskaitysime visus savo «mokslų vyrus», tai toli gražu neuž-

tektų jų tokiam plačiam darbu. Taigi visuotinos Encyklopedijos žodyną dar šiandien mes nepajėgiame sutaisyti, tą darbą reiktų tolesniam laikui atidėti, kol daugiau sustiprėsim; bet planą tam darbu jau galima rengti. Čia tai gal bus antras kablukas.

Bet šiandien galime kitą darbą nuveikti ir daug reikalingesnį, negu visuotinos Encyklopedijos žodyno išleidimas—tai Lietuvos Encyklopedijos išleidimas. Visuotiniai mokslais dar galima pasinaudoti iš kitų encyklopedijų, bet apie save mes niekur nieko nerasime, o jei ir randame, tai iškraipytas, netikras žinias. Mes mėgstame tyrinėti kitų tautų gyvenimą, kitų šalis, o savo tėvynės ir tautos visai nepažįstame. Juk net neturime savo geros historijos, savo geografijos, nežinome savo miestų gyventojų, neturime savo pramonės, prekybos ir kit. statistikos. Mes nežinome, kiek mūsų yra, ar mūsų tauta auga, ar ne, ir daug-daug ko mes apie save nežinome. Padėkim visais savo jėgas savo krašto pažinimui, savo statistikos sudarymui; rimtai aptarkim ir apibūdinkim mūsų tautos historiją, kad ir svetintautai galėtų mūsų mokslu darbu pasinaudoti. Iš to bus didesnė nauda, na ir žmonių tam darbu užtektų ir pats klausimas bus gyvensnis. Bet ir šitą darbą reiktų rimtai aptarti. Geriausiai tai galėtų atlikti Liet. Mokslo Draugija.

Vincas.

VILNIUS. Lapkr. 28 d. buvo visuotinis «Rutos» narių susirinkimas. «Ruta» dabar turi 170 narių ir už 1900 rb. turto. Per praėjusius 4 (liepos, rugpjūčio, rugsėjo ir spalio) mėnesius padaryta 22 vakareliai, iš kurių 10 buvo su vaidinimais arba koncertais ir 12—šokių. Taipgi intaisyta lietuvių kalbos vakariniai kursai (panedėliais ir pėnyčiomis nuo 8 iki 9 val. vak. skaito kun. J. Tumas), ir rengiama intaisyti vakariniai suaugusiems kursai, pagal liaudies vienklešių mokyklų programos.

SUVALKŲ gub. Mariampolės ir Vilkaviškio pavietuose paplito gana apgavimų lioterijų bilietų pardavinėjimas. Už toki bilietą žada atsiųsti už 9—10 rb. tavorų. Lošimas toks. Pirmutinis perka bilietą ir užmoka 1 rb. Paskui siunčia tą bilietą ir rublinę į firmą, reikalaujamas tavorų. Bet iš ten vieton tavorų gauna dar 4 bilietus pardavimui. Kuomet tuos 4 bilietus išparduoda, tai pirkusieji juos vėl siunčia į tą firmą, reikalaujant visi tavorų. Bet iš ten vėl gauna kiekvienas po 4 bilietus. Kada šie 4 žmonės išparduoda tuos visus bilietus ir pirkusieji juos nusiunčia firmai, tuokart tik pirmasis gauna «tavorus». Bet jeigu tik bent vienas savo bilieto neparaduoda arba pirkusis nusiunčia, tai tasai pirmutinis vistiek nieko negaus. Kaip galima suprasti, į šitą apgavystę stumia vienas kitą tuos neva 9—10 r. vertės ta-

vorus, už kuriuos visi užmo-
ka nemažiau 21 rb.

K. iš Tarptilčio.

NAUMIESTIS. Čia nesena-
nai buvo toks atsitikimas.
Susirinko traktierėn kar-
čiamų pilioriai ir pradėjo
ginčytis, kuris daugiau iš-
gers. Iš šalies atsirado to-
kių, kurie norėjo pamatyti,
kiek gali išgerti, ir pradėjo
girdyti juos. Begerdami
vienas iš girtuoklių apalpo,
tada ir kitas liovėsi gėręs.
Tas, kuris apalpo, po dviejų
dienų numirė ir liko palai-
dotas ant nešventintų kapi-
nių.

God-boy.

PILVIŠKIAI, Suv gub.
Lapkr. 26 d. i Šliurpiškės
kaimą pas uk. A. Želeniaką
atėjo du nepažįstami jauni
vyrai ir paprašė nakvynės.
Jis, kaip geras žmogus,
priėmė irpo vakarienei nu-
vedė į klėtėlę gulti. Čia
tuodu vyrai pagriebė jį už
rankų ir pareikalavo pinigų.
Kuomet jįsai atsiskak-
duoti, tai mirtinai perdurė
kinžalu ir išbėgo. — Tie pa-
tys vyrai pas tą ukininką
buvo atėję ir prieš piet, ga-
vo pavalgyti ir paskui padė-
kavoje išėjo. Vakare atėję
šakėsi užmiršę ar pametę
pasportą. A. Ž. buvo doras
žmogus ir su niekuo nesipy-
ko.

Liet. Patrijotas.

VEIVERIAI, Mariamp.
pav. Lapkr. 6 d. buvo lie-
tuvų vakaras. Buvo vai-
dinti «Ponas ir Mužikai».
Apie lošimą nieko negaliu
pasakyti, bet kad permairė
«klebono» rolę i «vaito», tai
galiu pasakyti, jog nelabai
puikiai išrodė (girdėti, jog
vietinis kun. P. A. liepė per-
keisti; mat, nedailu esą, kad
kunigas būtų perstatytas
ant scenos).

Labas Rytas.

MARIAMPOLĖ. Lapkr.
20 d. sušaudė kareivį, nutei-
stą mirtin už sukapojimą
pulkininko.

— Prie Mariampolės klio-
štorias yra ištaisyti suau-
gusiems vakariniai kursai
kur susirinkusius pamokina
rašyti ir kas pėnytią kun.
Draugelis ši tą papasakoja
iš šventos istorijos ir šių
dienų atsitikimų. Per tuos
pasakojimus galima visokių
nesuomonių išgirsti. Kal-
bėdamas apie žmogų sako:
žmogus auga kaip medelis,
išmintį aniolo turi; aiškina,
kad kai kuriems sapnams
galima tikėti, tik, esą, reikia
mokėti jie aiškinti; išgirsti,
kad bedievių jau senai esa-
ma: taip, Kainas užmušęs
Abliu buvo jau bedievis;
Sodomoj ir Gomoroj buvo
bedieviai ir paleistuviai, už
ką juos ir sunaikino Dievas;
kad Babylonijos bokštą sta-
tę irgi bedieviai, už tai Die-
vas ir liežuvius sumaišęs;
nuo to esą ir paeina daug
kalbų; kad Italijoje Messinoj
buvo žemės drebėjimas—ir
gi dėl bedievių: susirinko
burys bedievių, kurie visai
bliuznioj, pliauskė, tai Die-
vas, netekęs kantrybės, ir
užleido žemės drebėjimą! Ir
daug dar panašių perlų ga-
lima išgirsti.

V. . . . y's.

GRISKABUDIS, Suv.
gub. Naktį iš lapkričio 1 i
2 dieną Kraujučiaus ukinin-
ką A. Naudžių užpuolė ke-

li piktadariai ir pradėjo
šaudyti per langus į grinčią,
kur pats N. gulėjo. Kele-
tas šuvių perėjo per visą
grinčią ir išėjo per kitą lan-
gą. Ant laimės paties N.
gulėta užkrosnyj, tai išliko
gyvas. Iššaudę langus nu-
ėjo prie arklų tvartų, bet
neinėjo, tuo kart šeimynin-
kas nubėgo pas kaimyną, ta-
čiaus sugrižė užpuolikų jau
nerado. Išvežė tiktai dve-
jas roges. Sako, jog tai
darbas sunaus, kuris supy-
kęs, kad per mažai dalies
užrašė, sumanė tėvui atker-
šyt. Perdidelis kerštas.

P.

TELŠIAI, Kauno gub.
Lapkr. 13 d. Telšių ežere
buvo netikėtai rastas įšales
i ledą nuogas naujai gim-
sio kudikio lavonas. Kalti-
ninko dar nesurasta.

„Panašios žmogžudystės
Telšių apylinkėj gana daž-
nai atsitinka. Tik per 5
pastaruosius mėnesius, kiek
man žinoma, buvo 4 tokie iš-
ėjė eikštėn atsitikimai. Dve-
juose atsitikimuose kalti-
ninkės buvo surastos ir pa-
trauktos teisman.— Tai vis
blogo gyvenimo pasekmės.
Naujokai šiemet apsiėjo
pas mus daug rimčiau, negu
kitais metais: nebuvo gir-
dėti nei rėkavimų gatvėse,
nei užpuldinėjimų ir daug-
mas gauda blaivai ir padoriai
užsilakė.

Upės Šapas.

ŠVIEKŠNA, Ras pav.
„Stebuklas“. Kaip sviets
svietu švieksniečiai nematė
tokių stebuklų. Štai Vil-
kampiuose pas ukininką
Oželį buvo vestuvės, per ku-
rias nei lašo degtinės nei
alaus neišgerta! Išties ste-
buklai, nes mūsų
žemaičiai jokiuo budu nega-
lėdavo suprasti, kaip tatau
apsieiti be degtinės, ypač
dar per vestuves. Bet da-
bar visi pamatė, kad galima.
Pasakojama, kad labai link-
smai praėjusios tos vestu-
vės: visi blaivi, žaidė, dai-
navė daug, šokė. Ir vi-
siems taip patiko tos vestu-
vės, kad ir kiti žadėjo Ože-
io pavyzdį sekti. Ir isties
Porai dienų praslinkus bu-
vo vestuvės Žioguose pas
Bliudžių. Ir ten buvo taip
pat!

Ten buvęs.

KRETINGA, Telšių pav.
Nuo lapkričio 3 d. pas mus
per 5 dienas buvo Tėvo Ka-
zimiero misijos; kasdien sa-
kė po tris pamokslus (iš vi-
so pasakė 15), ir visi tie pa-
mokslai sukosi apie girtuok-
lybę ir pragaro baisenybes.
Pamokslų klausyti suvažia-
vo daugybė žmonių iš aplin-
kinių parapijų; tarp susi-
rinkusiųjų galima buvo pa-
stebėti daug rusų ir žydų.
Pamokslą baigdamas Tėvas
Kazimieras visados klaus-
davo minios: «Ar prizadat
nebegerti degtinės ir kitų
svaiginamų gėralų? Žmo-
nės jam atsakydavo — «pri-
žadam». Tų pamokslų to-
kios pasekmės: lig šiol mūsų
valstiečiai tvirtai laikosi
blaivybės, kaip traktieriai
taip ir alinės tuščios, net ir
didžiausi girtuokliai ir tie
atsiskakė nuo degtinės. Šio-
mis dienomis 2 alinės ir vi-
enas traktierius tapo panai-
kinti, nes nebeturi lankyto-
jų. Per dvi savaiti «mana-
polyj» išpardavojo degtinės

už 35 rublius, o pirmiau čia
parduodavo per tokį laiką
už 300 rublių.

Ukininko Sunus.

(«Liet. Ukin.»)

Uždengimas emigracijos
biuro. Už netaisyklišką
veikimą valdžia įsakė už-
dengti Kni, Falk ir kompa-
nijos emigracijos biurą vei-
kusį Liepojuje ir turėjusi
savo skyrius Vilniuje, Pa-
nevėžyje, Šiauliuose ir Ke-
dainiuose. Kol kas mes ir
mūsų emigrantus paliekame
visokiems agentams išna-
doti nieko jų globojimui ne-
darydami.

„Lietuvos Ukininko“ 5
metų gyvavimas (1905 —
1910 met.). Gruodžio 1 d.
suėjo lygiai 5 metai, kaip
eina seniausias Lietuvoje
laikraštis «Lietuvos Uki-
ninkas». Užgimė jis, kada
ką tik Didžiajam Seimui
Vilniuj pasibaigus, dar
švietė mums laisvės saulelė,
kada tiek daug tikėjomės ir
laukėme... Nebeilgas buvo
tas mūsų džiaugsmas. Pra-
sidėjo tuoj reakcija, kuri
diena iš dienos ėjo vis stip-
ryn ir stipryn ir kurios galo
dar nesimato.

Drauge su rusų valdžios
reakcija augo ir stiprėjo
mūsų visuomenės reakcija.
Jaukas dar «L. Uk-kas» tu-
rėjo pakelti nemaža baus-
mių iš vienu ir persekioji-
mų iš kitų pusės. Bet vis
tai Jis pergalejo ir, nežiu-
rint savo priešų-kunigų kei-
kimo ir trukdymo, vis la-
biau ingija tikrą žmonių
prijautimą, kuriems šešti
jau metai kaip neša šviesą
ir susipratimą. Ne ilgai dar
jo gyventa, bet daug jau
pergyventa, daug pakelta,
daug nuveikta.

(«Liet. Žinios».)

Paskyrimas. Vilniaus ka-
ro apygardos kariuomenės
viršininku, vieton mirusio-
jo gen. Gerselmano, paskir-
ta jo padėjėjas generolas-
leitenantas Martson'as.

Mainys ribas. «Vien.»
rašo, buk ketinama permai-
nyti Kauno gubernijos ap-
skričių ribas.

Naujas laikraštis. Sausio
mėnesį 1911 m. pradės eiti
evangelikų-reformatų laik-
raštis «Pasiuntynys», ski-
riamas «dvasiškiems lietu-
vių reikalams pirmieviskos
pakraipos» Eisiąs sykį i
mėnesį.

Neleidžia vaidinti Tolsto-
jaus veikalų. «Birž. Vied.»
praneša, jog Mintaujoje ne-
leista vaidinti latvių teatre
Levo Tolstojaus veikalo
«Vlast tmy». Tasai pats
laikraštis praneša, jog ir
Vilniuje rusų teatrui taip-
pat neleista vaidinti to vei-
kalo. Ir kituose miestuose
tas pat girdėti. O prieš
valdžią ten, rodos, nič nieko
nėra parašyta?!

Draustina gaida. Vyriaus-
sybė uždraudė Lenkuose
giedoti bažnyčiose giesmę
«Serdeczna Matko», kurios
gaida tokia pat, kaip žino-
mos patrijotiškos lenkų dai-
nos «Boże, cos Polskę».

Konfiskavo „Saniną“. Tarp pagarsėjusių naujo-
sios rusų literatūros veikalų
yra Arcibaševio apysaka
«Sanin». Yra tai apysaka
begalo nemorališka ir tikrai
tvirkinanti jaunuomenę.

Nesenai buvo atspaudinta
Peterburge antroji laida.
Ale cenzūra konfiskavo.
Dabar Peterburgo apygar-
dos teismas konfiskavimą
patvirtino ir įsakė visą lai-
dą sunaikinti.

Cholera. Nuo lapkr. 14
iki 20 d. Rusijoje susirgo
cholera tik 26 žmonės, mirė
12. Kaip tat matome, cho-
lera Rusijoje pagaliaus lyg
jau nykstanti. Iš viso šiais
metais visoje valstybėje sir-
go cholera 215.903 žmonės.
iš jų mirė 100.859.

(«Viltis».)

Trisdešimts ketvirtas Amerikos laisvamanių kongresas.

Tarpe gruodžio 8 ir 11 d.
Chicagoje atsibuvo Šiauri-
nės Amerikos laisvamanių
(freethinkers) 34-sis skait-
lingas kongresas. Delega-
tų suvažiavo daugiau nei
100 asmenų. Jų tarpe buvo
keletas ir iš svetimų žemių:
—Kanados, Meksikos, Ar-
gentinos, Indijos. Prisiųs-
ta kongresan daugelis pa-
sveikinimo telegramų net iš
tolimos Europos. Nepro-
šalį paminėti, kad net Por-
tugalijos, naujos respubli-
kos prezidentas, Dr. Teofil-
lius Braga ilgą linkėjimą
Amerikos laisvamaniams, ir
prašymą, kad šie jie rentų
naują Portugalijos laisva-
manišką respubliką, o Por-
tugalijos prez. Braga priža-
da pervesti gana plačią lais-
vamanybės idėją tarp savo
šalies pavaldinių, pirmiau-
siai visai atskiriant bažny-
čią nuo valstybės ir susiau-
rinant gyvenimą kliošto-
riams.

Lietuvių laisvamanių var-
du buvo gautas nuo lietuvių
historiko, Dr. Jono Šliupo
iš Pittsburgo, Pa. (turbut iš
Scranton? Red.)

Toliaus tarpe svarbesnių
linkėjimų galima paminėti
gautąjį nuo Romos mayoro
Natheno ir iš Indijos—nuo
Dr. Bowles.

Kongresas nutarė vesti
smarkią laisvamanybės pro-
pagandą ir silpninti katali-
kų bei protestonų religijas.
«Francisco Ferrer» drau-
gija įnešė, kad 34-asis lais-
vamanių kongresas išneštų
rezoliuciją su protestu prieš
Ispanijos valdžią už nužu-
dymą Ferrer'o, ir draugija
paskiria 10 tukstančių dole-
rių pastatymui Ferrer'o pa-
minklo.

Nauja valdyba išrinkta iš
šių laisvamanybės piliorių:
prezidentu prof. E. P. Pea-
cock iš Chicagos, vice-prezi-
dentu Dr. Bowle, sekretori-
um Mr. Reichswald, išdi-
ninku Mr. Foote.

Amerikos laisvamanių są-
junga (Freethought Feder-
ation) susideda iš 30 suvirš
įvairių draugijų. Abelnas
gi visos sąjungos narių skai-
čius siekia suvirš 100 tuks-
tančių. Išde jų kapitalo
esama \$514,000. Reikia dar
atžymėti, kad laisvamanių
draugijų nariai susideda
daugiausiai iš pasiturinčių-
jų luomų ir šiaip prakilnes-
nių žmonių: čia yra milio-
nierių, profesorių, daktarų,
inžinierių; dargi apie 50 ku-
ningų yra prie laisvamanių
prisidėję!

Kaip rašo «The Truth
Seeker», tarpe kitų kongre-
se skaitytų lekeijų ir laiky-
tų prakalbų buvusi ir Dr.
Jono Šliupo, kurį augščiau
sakytas laikraštis vadina
«Great historic of Lithu-
anians» (didelis lietuvių
historikas).

Vieną gana svarbų suma-
nyną kongresas aptarė ir
priėmė — tvirti kooperaci-
jas, vedimui pramonės, in-
dustrijų ir vaizbos. Ameri-
kos laisvamaniai ryžtasi ne-
tikta nuo oficiališkų religij-
ų ir bažnytinių dogmų at-
siskirti, bet greičiumai šito
nori skirties ir nuo kapita-
listų vedamojo ūkio. Kongre-
se buvo nemažai kalbėta
apie kooperacijas ir prives-
ta, kad juo veikiaus žmonės
supras, kur guli kooperaci-
jų svarbuma, tuo greičiaus
susimazįs abelnasis proleta-
rijos skurdas. Sulyg šito
išvedimo laisvamaniai kel-
džia miniose kooperacijų
idėją ir padėsia žemaluo-
niam jungties i kooperati-
višką draugijas.

Tarpe kabijų reikia paste-
bėt, jog Amerikos laisvama-
niai kulturoje geriau stovi
už socialistus (žinoma, pas-
tarieji gal labiau yra pažen-
gę tik politikos klausime).
Laisvamanių literatura
sparčiai auga didyn. Laik-
raščiai dauginasi po įvai-
riausiais vardais ir priedan-
gomis, dvasioje vienok lais-
vamaniškoj. Nesenai jų iš-
ėjo didelis veikalas «The
Age of Science» («Mokslo
Amžius»), parašytas J. R.
Perry ir «Magika bei Reli-
gija» — prof. Westermarch.
Jų raštų negalima sulyginti
su išleidžiamomis partijų
brošurėlėmis, nes laisvama-
nių vienas veikalas dažniau-
siau turi apie 1000puslapių!

Užbaigdamas savo posė-
džius 34-asis laisvamanių
kongresas atidavė atminti-
nę pagarbą pasimirusiam
rusų filosofui, grafiui Levui
Tolstojui.

14. XII. 10.

Mikas Stakėnas.

V. Garšin.

SIGNALAS.*]

Semion Ivanyč tarnavo prie gel-
kelio. Nuo jo budelės iki vienos
stoties buvo dvylika, iki kitos gi—
dešimts varstų.

Semion Ivanyč buvo iš kareivi-
jos. Tarnaut prie gelžkelio jis pa-
stojo dar visai nesenai. Pačiu ar-
timiausiu jo kaimynu buvo kitas
gelžkelio sargas, Vasilius—jaunas,
liesas, gislotas žmogus. Pirmą
kartą Semion su Vasilium susitiko
apžiurinėdami gelžkelį, tarpe jų
budelių; Semion nusiėmęs kepurę,
nusilenkė ir tarė:

— Geros sveikatos, kaimyne.

Kaimynas gi, pažvelgęs per šo-
ną, atsakė:

— Sveikas.

Pasisuko ir nuėjo šalin.

Prabėgus, vienok, mėnesiui lai-
ko, pasipažino. Susieis budavo Se-
mion su Vasilium, susisėda ant
šėnies, ir pypkės rudydami kalba
si apie savo gyvenimą—buvį. Va-
silius daugiau tylėdavo, o Semion
ir apie savo kaimą ir apie dabarti-
nę tarnystę pasakodavo.

— Nemažai, — sakė jis, — aš
vargo savo amžįjį pergyvenau, o
amžiaus mano to Dievas žin kiek.

Sutrumpinta.

Neapdovanojo Dievas laime. Jau
kad kokį talentą—likimą Viešpats
dnos, tai toks jau ir yra. Taip tai,
brolyti, Vasilij Stepanyč.

Vasilius Stepanyč iškrėtęs pip-
kę i šėnį pasistojęs tarė:

— Ne talentas—likimas mums
amžių ēda, bet žmonės. Nėra ant
svieto žvėries baisesnės ir piktes-
nės kaip žmogus. Vilkas vilko ne-
ēda, o žmogus žmogų gyvą suēda.
Kožnas tavęs tik ir tyko, kad tik
inkšt, o paskui dar sako: „Die-
vo valia!“ Ir tuomet visokius ne-
padorumus suverčia ant Dievo,—
taip tai brolau; ne žmogumi but,
bet gyvulin. Štai ką aš tau pasa-
kiau, Vasiliau.

Antrą kartą jiedu susiėję vėl
pradėjo kalbėtis, ir vis apie tą
patį.

— E, brolau, kad ne žmones...
nesėdėtumėm mudu šitose budelė-
se,—sakė Vasilius.

— O kas, budelėse nieko sau,
gyventi juk galima.

— Gyvent galima, gyvent ga-
lima!... Ek tu, brolau! daug
gyvenau, mažai užgyvenau; daug
žiūrėjau, mažai pamąčiau. Bėdi-
nam žmogui budelėj arba kur ki-
tur, toks—pats gyvenimas! Bet aš
nepasiliksiu ant ilgo čia; eisiu
akys mato.

— Bet kur gi nueisi, Stepanyč?
Nuo gero, gero įieškot. Čia tau
ir namai, ir šilta, ir žemelės ka-
nelis. Pati tavo darbšti...

— Žemelės! pamatytum tu tą
mano žemelę. Nei šakelės ant jos
nėra. Pavasary pasisodinau ko-
pustėlių, tai ir taip kelio mistras
išėdė: „Šitas,—sako,—ką reiškia?
Kodėl be pasivelijimo? Išskak,
kad nei vietos neliktų!“ Girtas
buvo. Kad taip kitą sykį gal ir
nieko but nesakęs, o dabar...

„Tris rublius pabaudos!...“
Bet jis susilauks nuo manes, nau-
donskuris. Pačiam vėsiuokui
skysiuos. Pamatys!

Ir ant veido išsiveržė drąsus su-
sigailinimas.

Važiavo sykį viršininkas kelią
apžiurinėti. Už trijų dienų po tam
dideli ponai iš Peterburgo turėjo
pervažiuot keliu,—daryt reviziją,
—tat prieš atvažiavimą viskas rei-
kėjo gerai sutvarkyt. Dirbo Se-
mion istišia savaitę, viską sutvarkė
kaip pridera, ir savo žiponą pasi-
taisė, iščystino, o blekė, kurią pri-
sikabindavo prie krutinės taip su
plyta iššveitė, kad net blizgėjo.
Dirbo ir Vasilius. Atvažiavo vir-
šininkas. Privažiavo prie Semiono
budelės; pripuolė Semion, užsira-
portavo kareiviškai. Viskas pasi-
rodė gerai.

Viršininkas nieko nesakė, ne
pagyrė, nei papeikė—ir išėdęs nu
važiavo prie Vasiliaus budelės.

Už poros valandų Semion ėj
apžiurinėdamas kelią. Mato, iš
už kalnelio einąs kažinkas; ant jo
čią kaž—ką nešas. Pradėjo Semi
prisiziurinėti—Vasilius; su laz-
danke, už pečių mažas maiš-
paausis užrištas skepetaitė.

— Kur, kaimynas, kelias
šaukė Semion.

Priėjo Vasilius visai arti
nepanašus: baltas kaip s
akys žiauros; pradėjo kalb-
sinervavęs.

— Miestan,—sakė Vasi-

Maskvon... Valdybon...

— Valdybon... štai k

Skysties gal eini? Paliuk, Vasi-
liu Stepanyč, užmiršk...

— Ne, brolau, neužmiršk. Na-
galiu tai užmiršt. Matai, jis ma-
per veidą surėzė, iki kraujų pra-
mušė. Kolai gyvas būtu neužmir-
šiu, nepraleisiu tau...

Semion paėmė jam už rankos ir
paklausė:

— Bet peršakok, kaip tas vis-
kas atsitiko.

— Štai kaip!... Apžiūrėję
viską, pažūrėjo budelėn; žinojau
kad užsis, viską kaip prider

Išleista kas sėdėda iš Brooklyn, N. Y.

Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

J. J. PAUKSTIS & CO. (Inc.)

120-124 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
 Telephone 2427 Greenpoint.

MUSŲ LABDARYBĖS REIKALAS

Toks reikalas, kaip šelpimas Lietuvos badaujančių žmonių, tai į dangų šaukiantis reikalas. Bet ar mes lietuviai daug sudėjome pinigų tam reikalui. Jei pažvelgsime į mūsų visokių ir visų fondų atskaitas, jei surankiosime visas tas mažas pinigų sumas, kurias nekuriuos kolonijos pavieniai siuntė stačiai Europon, jei, sakau, sudėsime tą viską ir dar perdėsime, tai pasirodys, kad mes Amerikos lietuviai per tris karės metus išsiuntėme nedaugiau 300 tukstančių dolarių.

Suma, rodos, geroka, bet ji tiesiog taip menka, sulyginus su reikalui ir galėjimu, kad jau mums lietuviams, kaip tautai darosi gėda. Tik pamislykite, ką tas reiškia! Mūsų lietuvių Suvienytose Valstijose randaš apie 600 tukstančių. Kas nors truputėlį moka skaitliuoti, tas lengvai ataras, kad apskritai imant kiekvienas lietuvis paaukaavo mažiau negu po 16 centų į metus. — Tik tai supraskime — 16 centų į metus! Ir tai tuomet, kaip darbai eina geriausiai, kaip papras tai uždirbama nemažiau \$2.50 į dieną. Lietuviai Lietuvos išlaikymui aukauja tik 16 c. į metus, kuomet daugelis kasdien tiek praeria. Juk per tuos 3 metus lietuviai pragėrė nemažiau, kaip 100 milijonų dolarių. Ištikro reikia pasidžiaugti, kad pas mus nėra statistiku, kitaip mums reikėtų nuo galvos plaukus rauti. Ir ištikro šiame reikale, tai visos tautos mus pralenkė.

Paskui vėl Lietuvos neprigulmybės klausimas. Ar daug mes tam tikslui paaukavome. Jei išskaitliuosime, tai pasirodys, kad mes tam tikslui nedavėme nei po 1 centą į metus. Jei butume davę po 1 centą į metus, tai Fondai Lietuvos laisvės klausimą kelenti būtų suėmę 18 tukstančių dolarių. O kiek šiandien turi? Gėda ir kalbėti. Ir tai tuomet, kaip buvo varoma plačiausia agitacija. Verčiau jau nekaltėti, nes protaujančiam žmogui tik gailu darosi.

Bet šiandien nevieta aimnauti, bet dirbti. Todėl kas neduoda, lai neduoda, bet visgi reikia rinkti aukos ir varyti darbą tolyn, ypač Lietuvos neprigulmybės darbe. Dabar artinasi Kalėdos. Žmonės įvairioms dovanoms, įvairiems „prezentams“ išleidžia milijonus. Tai paklauskimė, kokią dovaną, kokią „prezentą“ visuomenė rengia Lietuvai? Gal po centą išleis tam, ar gal ir visai užmirš? Nors dabar supraskime sa-

vo reikalus ir juos pataisykime.

Todel kiekvienas lietuvis butinai privalo ką nors padovanoti Lietuvai ir jos laisvei. Kiekvienas lietuvis Kalėdoms nors kiek turi paaukauti.

Bet ant aukų nėra ką remtis; reikia rimto pastovaus darbo. O pastovumas yra tame, kad patįs žmonės nors po kiek turi užsidėti ant mėnesio ir vis mokėti. Jau nekuriuose kolonijose tas daroma, tik kažin kodėl tokį puikų pavyzdį nepasiekama. Nors kartą supraskime, kad mes esame lietuviai, Lietuvos piliečiai ir norime jai labo. Supraskime ir aukaukime, nes turint pinigų daug ką galima nuveikti.

—oo00oo—

KAS YRA TIE SOCIALISTAI BOLŠEVIKAI IR KO JIE NORI.

Kiekviena diena atneša iš Rusijos vis naujas žinias. Pirmiau vis girdėjome, kad Rusijoje beveik kas savaitė mainėsi ministeriai, dabargi jau pakilęs tikras sumišimas. Pakėlė maištą socialistai bolševikai.

Bolševikai tai tokie socialistai, kurie reikalauja didesnės programos, kurie reikalauja išdalavimo žemės, perėjimo išdirbystės į valstybės rankas ir tt. Nekalbėsime plačiai, ko jie reikalauja, bet apsisostime ant to, kaip jie reikalauja.

Kiekvienas jau žino, kad jie tuos savo planus nori įvykdyti per kruvinus sumišimus, spēka. Ir dabar Rusijoje nemažai kraujo pralieta dėl to. Tuom patim jie parodo, kad jie nori valdyti šalį, kaip ir kiekviena buržuazinė partija. Jei bolševikai vykdintų savo planus ramiu budu, jei jie stengtųsi kuodaugiausiai savo šalininkų išrinkti į ateinančią parlamentą ir su jo pagalba pravešti naujas reformas, prieš tai nieko negalėtų pasakyti jokis pažangus žmogus. Tai būtų liaudies noras, būtų tautos valia, būtų demokratija.

Bet dabar to viso nėra. Visuomenės dalis, partija, bolševikai nori užvaldyti visais, inbrukti savo programą, išplėsti savo viešpatavimą. Tam vardas yra tik vienas: tai naujos gaidynės carai. Juk ir caras su buriu biurokratų ir dvarponių per šimtmečius valdė šalį sulyg savo nuožiuros, slopino tautos dvasią, ir jei kas pasipriešino, tą grudo kalėjiman, ar Sibiran. Caras patvaldys buvo biurokratas iš vienos pusės, dabar turime Rusijoje daug carų patvaldžių bolševikų

ir kitos pusės. Bolševikai yra tokie pat, kaip caro tarnai, — jie ne demokratai. Žinoma bolševikai sakosi, kad jie stovi už darbo žmonių reikalus, kad jų pusėje teisybė. Kaslink stovėjimo bolševikų už darbo žmones, tai juk ir caras už juos stovėjo. Čia reikia žiūrėti, ką jie gero padarė. Jei pasvarstysime, tai atrasime, kad nei caras, nei bolševikai dar nieko reališko gero darbininkams nepadarė. Nepagerino darbo ir gyvenimo sąlygų, ir negalėjo pagerinti, nes lauzimais, sumišimais niekur ir niekas gyvenimo nepagerino. Gyvenimą pagerina tik tai išnašus, ramus, kultūrinis darbas visose žmogaus gyvenimo pusėse. Kaslink to, kurioje pusėje daugiau teisybės, tai niekas negali pasakyti, nes niekas pasaulyje tikros absoliutės teisybės nežino. Pagaliau ar turi žmogus tiesą priversti kitą žmogų pildyti nors ir teisingus padavimus? Šitame klausime jau buvo daug plunksnų sulaužyta. Bolševikai gi ji išrišadurtuvu. Jei bolševikai norėtų ne valdžios, o gero visuomenėi, tautai ir darbininkams, tai jie ramiai galėtų dirbti, kelti tuos klausimus, juk laikiuoją valdžia tą viską užgvarantavo. Jie nenori gero, bet jie nori valdyti kitus. Jie kaipo nedemokratai yra šašu. Panašių bolševikų turime ir mes; ponai iš „Kovos“ — tai lietuviški bolševikai. Jie taipgi nori valdyti kaip ir rusų bolševikai. Jie aiškiai „Kovoje“ pasakė, kad nėra reikalo jiem tartis su bile kuom. Jie nori visko, arba nieko. Ir kol žmonėse nebus to supratinio, kad valdžia tegali remtis tik tautai ir žmonių, kol bus partijos neparemtos ant demokratijos, o stengiančiosi užgriebti valdžią, tol bus suiručių, tol bus varžomas tikras žmonių kilimas ir ėjimas geresnėn ateitin. Be žmonijos noro rojų ant žemės niekas neįvykdins.

Peržvalga

// Lietuva ir Lenkija.
 Prisižiurint į Lenkijos gyvenimą ir jos politikos bėgi, pastebiam, kad joje paėmė viršų liaudies demokratai, kurių atstovai čionai galima pavadinti garsų pianistą Paderevskį, kuris dabar sėdi Washington. Mums svarbu kaip jie dabar žiuri į Lietuvos reikalą.

Visai neseniai jie dėjo visas pastangas, kad tik Lietuva būtų prijungta prie Lenkijos. Tuom tikslu užimtosios Lenkijos lenkai siuntė politiškus pasveikinimus kaizeriui ir tt.

Dabar jau matome visai ką kitą. To aršaus lietuvių prieš Paderevskio mėnesiniame organe skiriuje anglams „Free Poland“ randame jau naują kursą jų politikos. Girdi, jei seperatistai lietuviai taip nori atskirti, tai tegul skiriasi ir pakliuva po vokiečiai. Lenkija gi pasiliksianti „ot morža do morža“ bet jau kitokiam supratime. Jau nesitikima gauti žemių iki Baltiko jurių, bet į jas turės būti liuosas kelias Visla. Bet Volyniją ir Besarabiją visgi sau skiria.

Kad lietuviai atsiskiria nuo

lenkų, tai tą vadina vokiškomis intrigomis. Indomu ir tas, kad jau ir Baltgudijos tie lenka šovinistai sau nesiskiria, bet atiduoda rusams ar lietuviams.

Kad lenkai pradeda išsižadėti Lietuvos, tai geras ženklas. Bet didelė neteisybė, buk „krežų“ lietuvių noras ingyti pilną savistovybę yra vokiečių intriga. Lietuvių didžiausi priešai yra vokiečiai, bet nemaži priešai ir lenkai kurie smaugė lietuvius per tiek metų. Lietuviai visais galimais budais stengiasi ingyti sau laisvę. Nejaugi lenkai mano, kad laisvė tik jiems reikalinga, o lietuviams ne?

// Žinios apie Lietuvą.

„New York American“ neseniai išspausdino telegramą iš Kopenageno, kad vokiškas laikraštis „The Lokal Anzeiger“ reprezentuojantis dešiniuosius pranešė, jog dešinieji elementai reikalauja, kad Lenkija būtų prijungta prie Austrijos, o Lietuva su Latvija prie Vokietijos.

„Times“ išspausdino kitą telegramą iš Kopenageno, kuriame plačiau nušviečiama šis dalykas. Tik čionai jau nurodoma, kad tų dešiniųjų yra visai nedidelis burelis. Reichstago didžiūma, tai yra katalikai, radikalai ir socialistai priešinasi tokiam Lenkijos ir Lietuvos užgrobimui.

Kaip dabar yra, kuomet Rusijoje suirutės tėsiasi, kol kas sunku įspėti. Anglų laikraščiai praneša, kad dabar vokiečiai be abejonės daugiau reikalauja. Taigi bolševikų paėmimas viršaus Rusijoje, blogai atsiliepia ant Lietuvos neprigulmybės klausimo ir padidina tuos šansus, kuriais Vokietija gali užgriebti Lietuvą. Bolševikų laimėjimas, tai pavojus Lietuvos laisvei.

// Krikščionybė, judaizmas ir socializmas.

Pas mus ir apskritai visavietinėje pažangioje literaturoje nupeikiamas kapitalizmas, kaipo žmonių išnaudojimas. Tas gerai, nes ištikro žmonės pamato, kaip jie sukrauja kitiems turtus, o patįs nieko neturi. Vienu žodžiu, gerai, kad žmonėms išrodomas socialinis neteisingumas.

Bet nurodinėdami kapitalo prasmę, veik visuomet nurodinėja ir į didžiausius kapitalistus: Morganus, Rockefellerius, Carneges ir tt. Jie susirinkimose ar prakalbose pakeikiami. Tai vis krikščionys kapitalistai.

Žinome gerai, kad yra ir ne tik krikščionių didelių kapitalistų, bet ir žydų, kaip va: Rothšildai, visoki Strausai ir tt. Vienok kažin kodėl šie kapitalistai neminimi, ne keikiami, rodos, kad jų ir nebutų. Kuom gi skiriasi Morganas nuo Rothšildo? Niekuom! Ir vienas ir antras toks pat kapitalistas. Skirtumas tik tai, kad vienas krikščionis, o kitas žydas.

Jei giliau panagrinėti šį klausimą, tai pamatysime, kad visos atakos nukreipiamos ant krikščionių kapitalistų, o žydai vengiami, nors jų tarpe yra daug, daug kapitalistų.

Kame priežastis? Čia sunkus klausimas, kurio šiūom tarpu trumpoje pastaboje neišrišime. Nustatome tik tai faktą, kad yra kokia tai spēka, kuri religijiniu ar tautiniu žvilgsniu stumia liaudį prieš vienus savo išnaudotojus, kuomet nuo kitų sulaiko. Nustatome faktą, kad net tarp tautiškus už kurį nekurię taip labai galvas guldo, kontroliuojamas ant tautiškos papėdės.

// Dėl visuotinojo seimo.

Tas klausimas vis aiškėja, laik raščiai vis daugiau rašo. Svar-

biausiai tas, kad šį kartą jau pati visuomenė to reikalauja.

Iš partivinių laikraščių jau truputį matyti, kas nori sutartino darbo. „Naujienos“ išsireiškė už visuotinąjį seimą. Gi lietuviški bolševikai (koviečiai) prieš. Klerikalai („Draugas“) irgi norėtų visuotinojo seimo ir reikalų sutvarkymo, tik jie negali iš savęs išvyti ožį, tai yra jie ne kaip negali apsieiti nekišę savo srovinės Tautos Tarybos.

Mes įsitikine, kad jei dabar būtų suauktas visų trijų srovių tarybų atstovų preliminaris usirinkimas, būtų prieita prie sutarties reikale išgavimo Lietuvos laisvės.

// Pavyzdys amerikiečiams.

Vienas mūsų bendradarbis iš Voronežo mums rašo:

„Gegužės 7 d. čionai Voroneže buvo „Lietuvių Diena.“ Nusisekė neblogiausiai. Surinkom daugiau kaip 5 tukstančius rublių, kuriuos pasiuntėm į Vilnių badaujantiems lietuviams.“

Reiškia, kad tie patįs lietuviai, kuriuos tik-ką reikėjo šelpiti jau patįs surenka gerą sumą pinigų ir siunčia Vilniun. O ką pasakys į tai amerikiečiai, kurie į metus nepaaukauja nei po 16 centų?

// Svarbu kiekvienam žinoti.

Nuo 15 d. lapkričio ineina gėn įstatymas, sulyg kurio kiekvienas turis jeib kokios sprogtančios medžiagos be tam tikro daleidimo bus tuoj areštuotas ir nuteistas \$5,000 bauda. Jei teismas atras reikalingu, tai gali dadeiti prie piniginės baudos ir metus kalėjimo.

Nuo tos dienos kiekvienas noris vartoti dinamitą ar kitą sprogtančią medžiagą, turi gauti tam tikrą leidimą nuo policijos. Tam leidime bus įrašyta ir kam norima sunaudoti tą medžiagą. Taigi valdžia prašo kiekvieno asmens įsidėmėti šitą naują įstatymą, idant paskui neturėti nesmagumų.

// Užmuštas lietuvis.

„World“ ir kiti laikraščiai iš 15 lapkričio išspausdino žinią, kad Baltimorėje, Md. yra užmuštas lietuvis Juozas Goževskis, S. L. A. pirmininkas. Jis užmuštas jo paties saliuė už tai, kad buk suteikdavęs žinias policijos viršininkui Stockham'ui. Nužvelgti užmušėjystėje to pat saliuė bartenderis Kazys Rulis ir jo drangas Subozkis.

Mes klausėme informacijos S. L. A. raštinė ir pasirodo, kad ištikro SLA. 118 kuopos viršininkas yra saliuėnkas Juozas Gaiūtis, So. Baltimorėje.

Laikraštis priduria, kad Gaiūtis davinėjęs kokius tai nuodymus policijai dėl kilusio Beimorėje didelio gaisro.

Palauksime kaip toliau šis dalykas išsiaiškims.

// Truputėlis apie „Sarmatiją“.

Daug buvo rašyta apie tą lenkų draugiją mūsų laikraščiuose. Lenkai matomai sekė tą. Dabar mums tos lenkų draugijos sekretorius pranešė, kad ta draugija justojusi veikti. Girdi, dabar ne atogus tam laikas, o ir žmonės orie to „nepribrendė.“

Ir labai gerai, kad nustojo veikusi. Mažiau bus jungikų Lietuvos prie Lenkijos.

// Imigracija į Suv. Valstijas.

Sulyg Suvienyto Valst. valdžios paskelbtos statistikos pasirodo, kad per Rugsėjo mėnesį vi-

so atkeliavo 10,047 ateiviai, tame skaičiuje 7 lietuviai. Per tą patį laiką iškeliavo 7,569 ateiviai, tame skaičiuje 4 lietuviai. Didelė didžiūma ateivių atkeliauja ir iškeliauja per New Yorko portą.

// Prezidentas gelbės Lietuvą ir Lenkiją.

Žydų delegacija, po pirminkystė buvusio Turkijoje ambasadoriaus Henry Morgenthau, ap lankė prezidentą Wilsoną ir prašė jį, kad pagelbėtų badaujantiems Lenkijos ir Lietuvos žydams bei krikščioniams. Prezidentas prižadėjo suteikti tokią pagalbą, kokią tik ši valdžia gali ir tos delegacijos prašymą perdavė Valstijos Dept.

Butų gerai, kad ir lietuviai pasiųstų panašią delegaciją, nes tas paremtų dikčiai badaujančių lietuvių gelbėjimo darbą.

// Ką gero duoda ši antra revoliucija.

Bolševikų sukeltos riaušės veda prie pilnosios anarchijos. Laikraščiai praneša, kad daugelyje vietų Rusijoje sustojo daugelis dirbtuvių. Vėl kitose vietose jau prasidėjo žydų pogromai. Ta be tvarkė veda tiktai prie to, kad gali sugrižti biurokратиškoji valdžia ir gali buti pralaimėta revoliucija. Kad taip yra, parodo tas, kad buk Sibiras apšaukė carą Nikolajų savo valdonu. Ta žinia, dar tik gandas, gal nepasitvirtins, bet visgi parodo prie ko einama.

Kas kaltas būtų, jei caro valdžia ar kita panaši valdžia pradėtų valdyti Rusiją? Kalti būtų socialistai bolševikai.

// Mirties bausmė.

„Draugas“ berašydamas apie bolševikus išsireiškia, kad Leninas ir Trockis savo galvomis atsakys už tuos prasizengimus. Tas reiškia, kad „Draugas“ stovi už mirties bausmę. Tai bent vienintėlis ir pirmutinis lietuvių laikraštis už tai stoja. Reikėtų pasveikinti su tomi. Tas turbūt iš teka iš Kristaus mokslo geturėti pasigallėjimo kad ir didžiausims prasizengėjimams.

Leninas ir Trockis, tiesa, labai prasizengė, jie verti bausmės, bet šioje gadynėje mirties bausmė neturi turėti vietą ant žemės. Jei Rusija įvestų mirties bausmę, tai būtų tikro kopija franuzų didžiosios revoliucijos. Ir dabar jau yra daug panašumo, bet visgi dar politišku vadovų dar nesirita galvos nuo pečių kaip kopustai, ko „Draugas“ norėtų.

// Stockholmo laikraščiai apie Lietuvą.

Stockholmo laikraštįje „Stockholms Dagblad“ lietuvis veikėjas Valdemaras išspausdino ilgą straipsnį Lietuvos klausime ar ryšyje su Lenkija. Straipsnio nepakartosime, nes tas klausimas mūsų spaudoje senai jau nūsviestas. Ten jis kalba, kad Lietuvos klausimas yra tarptautiškas klausimas ir kad ji turi likti nepri gulminga.

Gerokai nušviečia ir lenkų imperialistišką užgrobimo politiką link Lietuvos.

Amerikoje einantieji lenkų laikraščiai išspausdino ta straipsni su įvairiais komentarais. Žinoma ie neužsigandina.

DIDŽIAUSIA DOVANA!

Ant trumpo laiko) Kas prisius Du Dolariu, tas gaus „Vienybė Lietuvninkų“ ant metų ir puikią visokių štukų darymui knygą už 1.50. Pinigus siuskite Money orderiu išpačtos.

J. SPU
 315 So. 4th St.

Nežinomosios Slaptybės

Apskritai mūsų žmonės laiko dar gilesnį hipnotizmą, kiek apsiskaitę mano, kad šalis to, šis mokslo vyras gyvenime nėra jokių slaptybių. Kas neatrasta, to niekas nežino, o kas gyvenime yra neišaiškinto, tą vadinama burtais ir prigavyste. Vienok yra daug daug dalykų, kuriuos mokslininkai dar neišrišo. Mes čionai norime pakalbėti apie tas įvairiausias paslaptis, kurios turi vieną apskritą vardą: spiritizmas.

Pereitame metašimtyje, kuomet žydėte žydėjo materializmas, kuomet didelė didžiūna mokslo vyrų viską rėmė materializmu net ir mokslo vyrams buvo gėda užsiimti tokiais „bloznais“ dalykais, kaip spiritizmas. Spiritizmas perdėm buvo laikomas bobiškomis pasakomis, prigavystėmis ir tt. O tas spiritizmas vis nesiliovė judinęs žmonių protus.

Tikrai nedaugelis mokslo vyrų metė į šalį tokių augštą toną ir ištikro pažūrėjo į tą dalyką tikromis akimis. Jei jau čia prigavystė, tai reikia pažūrėti kam ji, jeigu gi ištikro spiritizme kas nors yra, tai dar labiau reikėtų patirti tą, ko nežino. Pirmutinis iš mokslo vyrų, kuris neatsižvelgdamas į kitų mokslininkų pajuokas ėmėsi už darbo, tai buvo mokslavysis Kruksas. Pasakui jį pasekė ir kiti.

Dabar jau nustatyta eilė faktų, kuriais aiškiausiai priparodoma, kad yra kas tokio slaptu, ką paprastai žmonės vadina viršgamtiskumu. Vienok teisingai kalbant pasaulyje ar gamtoje nieko viršgamtiško nėra. Yra tik tai, kad daugelis stebėtinų gamtos apreiškimų dar nėra išaiškinta.

Taip vadinamas spiritizmas, arba kad žmogus mediumu vadinamas išsukia dvasias šiandien jau nieką nenustebina. Šiandien kuomet jau mokslo vyrai gerai žino, kas yra hipnotizmas, su spiritizmu jau nieko nenustebinsi. Jau žmonės išmoko kaip galima inkvėpimo būdu užsimigdyti, tai yra spiritizmo kalba kalbant, imputi į transą. Mediumas budamas transe, arba tam tikrame miege, ir gali daryti tuos viršgamtiškus darbus.

Mokslo jau nustatyta, kad tikro spiritizmo visai nėra, yra tik hipnotizmas, kurį galima paskirstyti į tris laipsnius. Pirmas, lengviausias, hipnotizmo laipsnis, tai letargija. Žmogus iš letargijos nustoja savo valios ir miega kaip ir paprastu miegu. Antras hipnotizmo laipsnis, tai katalipsija. Prie jos žmogus visiškai nejudą, sukietėja jo kūno sanariai. Ir ant galo pats sunkiausias hipnotizmo laipsnis, tai somnambulizmas, tai yra tokis hipnotizmas, kuomet žmogus pats nieko nežinodamas išpildo valę to, kuris užhipnotizavo jį.

Mokslavysis de-Roša atpažino, kad jei su kuriuom nors žmogumi būtų galima daryti tokius bandymus, kaip buvo tankiai daroma, tai, tas inpuo-

vo permatyti. Tai taip vadinamoji „dvasia“, kurią iš šaukė miegantis (budamas transe) mediumas. Mokslininkai matė ne tik tą „dvasią“, bet ir uždarytą maišę patį mediumą. Mokslininkai paprašė tos dvasios užieiti ant antrų kambaryje esančių svarstyklių, ką ta „dvasia“ ir padarė. Už nekuriu laiko „dvasia“ išnyko, mediumas pabudo ir bandymas pasibaigė.

Pradėta peržiūrėti prietaisus. Momentališkos fotografijos aiškiausiai parodė, kad mokslininkų akys neklydo. Ant fotografijų viskas buvo nuimta taip kaip, jie matė. Svarstyklė ant kurios visa laiką buvo mediumas parodė, kad jis tame laike, kaip prieš žiūrėtojus pasirodė „dvasia“ mažiau svėrė, negu paprastai. Apžiūrėjus gi antrą svarstyklę, ant kurios valandėlę pastovėjo „dvasia“ parodė, kad ta ji kiek tai svėrė. Ir stebėtiniausia tai tas, kad ta „dvasia“ lygiai tiek svėrė, kiek svarumo stokavo pačiam mediumui laike bandymo.

Šiuomi bandymu aiškiausiai buvo prirodytas, kad „dvasia“ tikrai pasirodė ir dar tas, kad ta dvasia yra materialė ir yra dalimi pačio mediumo.

Tiesa, toki bandymai prie pilnos dienos šviesos labai retai pasiseka, mat mediumas neturi tiek spēkos, kad „išspausti“ iš savęs tą nežinomąją substanciją, bet pavykusis faktas aiškiausiai paliudija, kad viskas yra gamtoje, nėra viršgamtiško ir net dvasios oru lakiojančios, pasirodančios ir nykstančios yra pačio žmogaus ypatybės. Visa bėda tik tai tamsa, kad žmogus tomis ypatybėmis nemoka ir dar negali pasinaudoti.

Mokslui dar reikės daug padirbėti, kol jis išriš kas ta žmogaus substancija, kuri gali išeiti iš žmogaus kūno, atlikti darbą, priimti įvairias formas ir vėl sugrįžti žmogaus kūnui. Čia jau mokslui begalės darbo.

Iš kitos pusės jau ir šėšeliai, tikros dvasios, nematomų dvasių balsai ir kitoki dalykai, kurie ligšiol tiek daug žmonėms baimės pridarydavo dabar jau pasirodo reališkais daiktais, kaip žmogaus ranka, koja, kvapas, ar balsas. Taigi dar vie na ir, rodo didžiausia paslaptis išplešta iš gamtos stebėtiniausio archivo. Bet išaiškinus vieną paslaptį, stoja ant kelio kita.

Ir tai šėšeliai, dvasios ir di pačiame žmoguje, pačiovisoki viršgamtiskumai glu je žmogaus prigimtyje.

PLAUKŲ PRIEŽIURA

Dabartiniu laiku moteris labai nori turėti gražius ir didelius plaukus. Neatsilikta nuo moterų ir vyrai, juk likti plikiu, tai labai negražus dalykas. Ir ištikro gražūs plaukai priduoda daug grožės. Ir paprastai plaukus mažai kas prižiūri, tankiausiai tai net kenkia jiems. Kaip plaukai pradeda slinkti, tai nekurie kreipiasi prie gydytojų, bet jau buva vėlu. Mes truputėlį pakalbėsime apie plaukų priežiūrą.

Žmonių plaukai susideda iš trijų dalių: 1) Plauko skurelės, kuri panaši lyg į žuvies mikroskopiškus žvėnelius, 2) iš vidurinės celiuliozės dalies ir 3) iš minkšto vidurio (kuris gana tankiai buva tuščias ar vandens pilnas).

Plauko šaknis yra inauge keletą santimetrų į žmogaus odą. Dalis plauko išsikišusio iš po odos yra kaip ir ragas. Ta dalis plauko beveik negyvena, toje plauko dalyje beveik nėra fiziologiškos gyvybės. Tokiu būdu tankus ir tai trumpas plaukų kirpimas labai kenkia plaukams. Plaukas ima sau gyvybę iš odos, jei jis to negali atsiekti, tai jis nudžiūsta ir išpuola.

Delei to, kad augtų ilgi plaukai reikia pirmiausiai, kad plaukai visuomet būtų gerai sušukuoti, kad jie vienas su kitu nesikryžiuotų, nes nuo to jie nelygiai susispaudžia ir pradeda vysti.

Apskritai plaukuose yra daug gyvybės. Jie ir ilgai gali būti apleisti ir nieko tas jiems nekenkia, bet jei jau labai ilgai jie neprižiūrimi, tai jie pradeda slinkti. Jeigu pažūrėti per mikroskopą į iškritusį plauką, tai aiškiai matyti, kad jo viršutinė žievė yra pagedusi. Šukuojant šukomis plaukus, tas jiems ne tik nkenkia, bet dar tas plaukus pataiso.

Apskritai juo plaukai kieno nors plonesni, tai su jais reikia atsargiai elgtis. Nor mališkame padėjime plaukas išgyvena gana ilgai ir gali pasiekti net iki 2 metų ilgumo. Bet plaukas toks ilgas nebūna delto, kad kurioje nors dalyje jis pradeda pagesti.

Plaukų slinkimas daugiausiai paeina iš to, kad kartais pradeda skaudėti pa kaušio odą. Nuo odos skaudėjimo tankiausiai nuslenka plaukai. Todėl norint, kad plaukai gerai augtų reikia, kad būtų sveika galvos oda, o tą galima atsiekti tikta galvą užlaikant didelėje švaroje.

Suraitymas plaukų inkaitytomis žnyplėmis plaukams labai kenkia. Kuri mergina tankiai raito su karštomis žnyplėmis sau plaukus, ta senatvėje liekasi beplaukė.

Tai gi plaukų augimas priklauso nuo didelio švarumo galvos. Todėl galvą reikia tankiai mazgoti. X.

ŠETONAS

Neužilgo lietuvių scenoje (laikė ALTS. seimo) pasirodys didelis dramatiškas veikalas „Šetonas.“ Tą veikalą stato svarbiausioji pas amerikiečius teatralinė grupė, tai yra Dramatiškosios Dailės Draugija po vadovystę ar tisto A. Vitkausko. Todėl nebus pro šalį truputį arčiau susipažinti su tomi veikalu.

Tą veikalą parašė žydas Gordonas. Delei geresnio pasisekimo jis pats išvertė ir į rusų kalbą. Tas veikalas tiek daug panašus rusų autoriaus Andriejevo veikalui „Anatema“, kad savo laiku tų veikalų autoriai bylinėjosi. Kuom pasibaigė ta byla, mums tikrai nėra žinoma. Tas lai paliudija tikrai tą, kiek bendrumo yra tuose veikaluose. Andrejevo „Anatema“ dar lietuvių see-

na nedaug, kad galėtų statyti, nedaug ir apskritai amerikiečių (anglų) scena, kad tokius veikalus pastatytų. Bet prie dalyko.

Veikale „Šetonas“ atvaizduotas žmogaus sielos amžinas jėškojimas teisybės, amžinas nenusiramnimas, o vis jėškojimas, ko tai augštesnio, ko tai geresnio, vienu žodžiu nežinomojo. Veikale parodytas, kaip yra mizerabiliškas, menkas ir siaurumtis žmogaus gyvenimas, jo laimės, nelaimės ir pagaliau žmogaus mirtis. Parodyta, kad žmogus yra kokia tai žaislė nežinomų jam augštesniųjų spēkų.

Sužetas „Šetonas“ maž-daug tokis: Šetonas, ta amžinoji neramioji spēka liuosai vaikštineja po pasaulį. Kartą ji atsiburia prieš vartus, kurie skiria amžinybę, aną gyvenimą nuo šio pasaulio. Tie vartai, tai slengtis, tai durys už kurių slepiasi teisybė. Prie vartų stovi suakmenėjęs amžinybės sargas. Kaip vartai, taip ir ir tas suakmenėjęs sargas savo sunkumu spaudžia žemę. Šetonas, ta žingeidumo dvasia, nori pažinti Teisybę, nori darsižinti vardą Amžinojo, bet kokios tai spēkos nutrenkiamas atgal. Nors jis sargui ir grąšina, nors ir gerumu prašo, bet vartai ir sargas nepermaldujami.

Neturėdamas ką daryti šetonas meta lošimo kaulus ir tuomi išlošia dievobaimingiausią žydą pasaulyje. Jis išlošia jį tam, kad mestį juomi į dangų, pramušti danguose skylę, per kurią gal pasiseks pamatyti teisybę, kurią Amžinasis uždarė už geležinių vartų ir pastatė sargą.

Su tomi tikslu šetonas persistatydamas biržos agentu atsilanko į biedno dievobaimingiausio žydo stubą, kuris gyvenimą daro iš rašymo šventraščio (toros). Jis tą žydą pirmiausiai padaro turtingu, paskui išmokiną gerti vyną, rudyti cigarus. Dar toliau pasiremdamas ant pačio šventraščio įneša to žydo šeimynon nesutikimus, pavydą. Jis persiskiria su savo draugais. Net jo tikrasai tėvas apleidžia jį ir persikelia gyventi.

Bet kartą pradėjęs eiti tokiu keliu, jau neapsistoja. Apsiveda su savo angytine (beveik dukteria, sulyg dvasios), skriaudžia darbininkus savo dirbtuvėje, kurioje dirbami šventi daiktai. Ant galo nustoja mylėjęs ir tą savo jauną gražulę pačią, kuri galop nustoja proto.

Turta vis ant jo veikia, delei pinigų jis jau pasiryžęs užmušti žmogų. O šetonas kaip jo sandraugas vis stumia jį tolyn. Ant galo pabunda jo geresnėji, augštesnėji pusė, kuri kur tai gilumoje slepiasi. Prasideda vidujinė kova ir tas žydas nedalaiko ir ant piniginės šėpos pasikaria laikydamas užgniauztoje kumščioje pluoštą pinigų. Ateina šetonas, atgniauzia kumščias ir koja paspyręs to žmogaus lavoną, iškelia pinigus ir rodo, dangams, kad nors daug turtas gali, nors jis ir išbjaurioja žmogaus prigimtį, bet visiškai panaikyti žmogų augštesnę ingimtį negali, todėl lošimą šetonas pralošė. Jis negalės pralaužti dangaus ir pamatyti absoliutiškosios Teisybės.

Veikalas labai gilus, pilnas dramatiško. Sunku pasakyti ką nors apie jį apart to, kad gal jis ankstyvas pas lietuvius. Neveikalas rodo parašytas paprastai (vertė P. Norkus) lengva kalba, bet paviršutinis žiūrėtojas jame matys tikrai efektą, tuom tarpu gilesniam žiūrėtojui tai neišsemiamas šaltinis gyvojo vandenens protui ir jausmams.

Kaip lietuviams pavyks jis pastatyti, parodys 2 d. gruodžio.

DELEI KAREIVIŲ KLAUSIMO

„Ateities“ No. 44 p. Vaitkus pajudina gana svarbų klausimą, tai yra, kad būtų sutverta iš visų partijų atstovų tam tikra organizacija, kuri rūpintųsi esančiais Amerikos kariuomenėje lietuviams. Nors p. Vaitkus savo laiškelyje kreipėsi vien tik į bostoniečius, bet mano nuomonė yra, kad tuomi klausimu turėtų rūpintis visos lietuviškos apgyventos kolonijos ir visos partijos, nes tie lietuviams, kurie dabar tarnauja dėsės Samo armijoje, yra iš visų kolonijų ir iš visų partijų. Tegul bostoniečiai rūpinasi sutverti augščiau minėtą organizaciją, bet tegul nesnaudžia ir kitos kolonijos, tegul jos nieko nelaukdamos imasi už darbo. Tegul tuoj pradeda rinkti statistiką, kiek iš kurios kolonijos yra paimtų lietuvių ir kiek iš jų yra liuosnoriai pastojusių į armiją. Reikia surinkti jų vardus, pravarde ir amžių, o jei kuris būtų pasidavęs kitokia pravarde, tai tie, kurie rinks statistiką, kad paduotų šale tikrosios pravarde ir antrašą. Ir tokiu būdu būtų lengviau ir teisingiau sužinoti kiek lietuvių yra dėsės Samo armijoje ir reikalui prisiėjus būtų galima paduoti tikrą statistiką Washingtono valdžiai, kiek lietuvių yra S. V. armijoje, kurie sykiu su kitais kariauja už pasaulinę demokratiją. Tokia organizacija būtų gana svarbi iš dviejų atžvilgių, viena — tai palaiškymas draugiškų ryšių su tais mūsų broliais, kurie dabar yra atskirti nuo mūsų, o antra — tai nemažiau svarbu ir politikos klausimas, o ypač dabar, kada mes reikalaujame Lietuvai savivaldos. Čia nemoriu daug kalbėti tame klausime, nes man rodo, kad tas gali būti visiems gerai suprantamas reikalas. Ir aš tiesiog atsišaukiu į jus, gerbiamieji, katrie tik suprantate svarbą augščiau minėtos organizacijos ir jai pritariate, tai tu padėję į šalį visus partiviskumus, imkitės už darbo, tverkite augščiau minėtą organizaciją ir rinkite statistiką mūsų brolių esančių S. V. kariuomenėje.

P. Jaras.

LIETUVIAI MYLI DAINAS.

Tą visas pasaulis žino. Tai kaip, broli lietuvi, gali apsieiti be dainų knygos? Visokių dainų knygu galim gauti

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

DIDELIS SUVALKIJS ŽEMLAPIS (Mapa)

Sutaisė B. K. Balutis

Didumas 28 per 22 coliu. Penkiose spalvose (koloruose). Parodo lietuvių kalboje visus miestus, bažnytkaimius, kaimus, pačtas, telegrafus, mokyklas, kelius, geležinkelius, ežerus, upes, rubežų tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.

„Geriausias žemlapis lietuvių kalboje. — Persistato labai puikiai.“ — Taip atsiliepė apie jį visi laikraščiai.

Kaina VIENAS DOLIARIS su prisiumtu į namus.

Reikalaukit pas J. J. Pauksziš & Co. 120 Grand St. Brooklyn, N. Y.

aiškai in Redakcija.

Gerbiamoji Redakcija!

Ar neatsakytų kas—nors iš skaitytojų, ką reiškia Viešpaties maldoje „Tėve mūsų“: „Ir nevesk mūsų į pagundinimą“. Nesuprantu, ko žmonės meldamiesi prašo, kad nevengtų į pagundinimą? Manau, kad Dievo nesijūti visi maldą atkreipta. Lai čia sprendžia patys skaitytojai, ypač dievoti skaitytojai, kodėl tiesą mylis Dievas pats mumis veda į pagundas, vadinasi—prie to, ko jis pats negeidžia, kad mes darytumėm—jis mus už tai baudžia. Jis netik negina savo sutvėrimo nuo pikto, bet sykiu pats jį gundo taip, kad žmogui reikia melsti, kad negundintų, nes užtai laukia jo paties bausmė. Ką sakytų žmogus, jei aš nuvesčiau arklį į ganyklą, uždraustą pievą, taip kad žmogus aiški matytų jį norėdamas įneiti ten. Žinoma, kad aš, ir aš imčiau jį (arklį) į ganyklą, —spėju, kad bepročio būčiau už tokį pasielgimą. Jūs toli nelygus palyginimas „Dievo rankų darbo“, bet tikrai skaitytojams išeis ant doriškos dalies, ypač dievotiems. Labai dėkui kiekvienam dievotam perkrautui savo maldas, ir radus ką negero tuoj persergėti ir savo broliams—mylėti savo artimą. Jūs savo artimą.

Antanas Rukas.

* * * — O s ponuli, ar neduotum almužą? — Turiu iš dešimties dolerių rėžto? — Turiu, ponuli. — Tai vat ką, broliu, paskolink man iki iki rytdienai penkius dolerius.

ANT VAGIES DEGA KEPURĖ.

Vienas žmogus nusipirko bonką vyno, kuris pasirodė begėdiškai suklastuotas. Nežinodamas, kaip reikia priversti apgaviką, kad sugrąžintų piningus, pirkejas padavė man bonką netikuro vyno. Jeigu jis man tuojaus neprišys žemiau sekančiu adresu bonkos gerojo vyno, tai aš apskelbsiu publikai prekėje pavardę. Tą pačią dieną redakcijon prisiuntė po bonką vyno visi to miesto vyno prekėjai.

Šis--tas.

Rusijos tikėjimų statistika. Pasakutiniai Rusijos gyventojų surašais, padarytais 1897 m. priskaičiuota buvo 126,586,525 žmonės, apie jų lyčių. Pagal tikėjimų visą šita liaudies masa šiaip buvo skirstoma: Pravoslavų ir vienatikių 87,123,604 Sentikių ir sektantų 2,204,596 Mahometonų 13,909,972 Katalikų 11,467,994 Žydų 5,215,805 Luteronų 3,572,658 Likusieji—įvairių tikėjimų. Žinoma, šitos skaitlinės dabar kiek-tiek persimainė. Pabaigoje 1910 metų buvo padaryta nauji liaudies surašai, bet iš jų skaitlinės dar neuzbaigtos vest.

Naudingi patarimai.

Naminis budas gaisro gesinimui. Labai gerai yra namose turėti prietaisą gesinimui iškilusios ugnies. Tam tikslui reikia nusipirkti sakysim 20 svarų našatirius ir sumaišius su 20 svarų druskos ištrinti tai į 2½ viedrų vandens. Šitą skystimą išpilstyti į plono stiklo bonkas ir kietai užkamdyti. Laikė gaisro reikia mestį bonką į ugnį, kad sudužyt ir tas skystimas gesina gaisrą.

Krasos dėžutė.

Kapsu: — Apie p. Antonovo laikraštį „Savamokslis“ jau daugelis mus klausė, bet mes nieko tikro negalėjom atsakyt. Mės pagaliaus nematėm nei jojo platinamųjų prospektų nei Amerikos laikraščiuose pasiskelbimų.

J. Griniui: — Niekam iš socialistų sąjungiečių neleidžiame po mūsų laikraštį vesti ginčus. Kaip tad galėtume padaryt dar išėmimą dėl Tamstos? Leidus vieniems, atbėgs su sugniaužtais kumsčiais ir kiti. Tegul nualpsta vadaid ir peštynės tenai, kur jie užgimė.

V. J.: — Ačiu už rašymą ir linkėjimus. „V. L.“ N46 pasiūsta.

Warpo lapelėiui, Pr. Eidukaišini, K. Š. ir kit:— Medžiama jubilėjiniam numeriui gavome. Ačiu.

J. Neverdauskni, Alksniniui, ir daugybei kitių:— Ačia už linkėjimus. Darbuokitės. Rašykite žiules.

A. Matukui:— „Dramatas be vardo“ tinka. Vėliaus atspauzdijime.

Aukos kankiniams. Surinkta krikštynose pas S. Vidrinšką Lorain, Ohio. 1 dol. 78c.

Atidžiai L. A. Dr-tės draugai! L. A. Dr-tė laikydamas savo ekstru susirinkimą 1 d. sausio nutarė paimt „Keleivį“ už organą padidindami mokestį ant 25c. už mėnesį. Draugai kurie dar nepermainėt antrašų, tad teiktis prisijusti sekretoriui savo antrašus.

A. Dagis, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

BALIUS!

Brooklyne, N. Y. Lietuvių Laisvės Draugystės 4-tas metinis balius 14 d. sausio, 1911, Tautiško Namų salėje 101—103 Grand Str., Prasišėd nuo 7:30 vakare. Puiki orkestra prof. K. Saka tansko. Įžanga, su pasidėjimu drapanų: vyrams 25c., moterims ir draugystė 15c. Užkvičiame visus lietuvius ir lietuvaites Brooklyno New Yorko, Maspetho, Blissvillės ir visos apylinkės.

Komitetas.

(2) Pajieškau nematančio, t. y. neregio žmogaus, senumo nuo 20 iki 40 metų, kuris galės gaut gerą darbą ir gerą uždarbį, taipgi bus gerai apžiūrėtas. Kuris norite, atsišaukite šiuo adresu: Baltrus Sambus, 117 North 5-th Str., Brooklyn, N. Y.

(3) Jieškau savo sūnais Antano Mulvinško, 31 metų, Suvalkų gub., Zapiškio parapijos, Karų kaimo. 11 metų kaip Amerikoje. Pirmiausias per 8 metus gyveno Brooklyne, dabar nežinau kur. Kas žinote, ar jis pats tegul duoda žinią šiuo adresu: Mrs. Elzbieta Mulvinskienė, 556 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

(3) Atkreipiame atydą savo skaitytojams ant šio, kurs yra vartojamas per 40 metų. Kiekvienas degantis daiktas užganėdinantis per 40 metų vertas pirkti kiekvienam. Šitas Navy tabako skyrus ir yra toks. Tai yra pirmą kartą visumam žmogui ir kramtymo, ilgas supjaustas tabakas Amerikoje populiariausias ir pilnai atsakantis. Tie kurie dar nevartoja garsnių ir gerų American Tabaco išdirbinių, tarp jų ir šito pabandykite. Pabandę gi visa dos norėsite.

Iš Navy tabako galima ir cigarėtus daryti. Prie kiekvieno pakelio duoda si popierukės tam reikalui.

Mēs vėl atkreipiame skaitytojų atidžią ant pigaus rukymui tabako. Ką American Tabaco Company rukytojams prisiulo, galima pavadinti pigumo stebūklū.

Tik mūsų firma gali didžiuoties tabaku «King Koal», apie kurį šio laikraščio špaltose telpa apgarsinimas, kurio kiekvienas žodis reiškia tą ką sakio.

Už 45 centus duodame svarą puikaus tabako «King Koal Stripped Tobacco», bet ir dovanų tikro briaro pyppki, kuris vienas vertas 25 centų iš tų 45 c. užmo kėty tabakui.

Pridėkim dar, kad tabakas sučėtas puikiai išpuoštuo metalinē dėžutēn, kurią ištuštinus pasilieka ilgam vartojimui namuose.

Galiausiai neužmiršt reikia, kad tabakas iš metalinių dėžučių neišdžiūsta ir neprastoja malonaus kvapensio, kaip iš popieriu.

Kviečiame tautiečius veikiai pabandyti «King Koal» tabaką ir persitikrinti.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatau, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenėi, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du gerus laikraščius už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Laisvąją Mintį“ ir prisiųs mums \$3.00, siuntinesime par išitus metus „LAISVAJĄ MINTĮ“ ir kaip priedą „LIETUVĄ“ ir gi par metus, kuriu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina \$4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas: „LAISVOJI MINTIS“ 1401 N. Main Ave., Scranton, Pa.

NAUJOS DOVANOS.

Apdaruu kningas vieno dolerio vertės dovanai. Puikiausiu kningu dolerio vertės dovanai. Popieriaus laiškamis rašyti į visas svieto dalis dovanai už dolerį.

Kas prisiųs 2 dol. už «Vienybę Lietuvnikų» ant visų metų, gaus augščiau minėtu dovanų, pasiskyręs viena š trijų.

A. J. Naunėikas, 443 W. 52-nd Str., New York, N. Y.

(3)

KAIP TAI ATSTIKTO!

Žmogus darbinas, o kaip čion Amerikoje, tai pasitaiko salto ir karšto per eisti ir nekartą nemažai nuvargti ar ai laukiant pas fabriką darbo arba ir etikusiam darbe pagauti ligą taip, ai ir man, kad net tris metus sirgau nuo tos nelantos ligos reumatizmo; la ai daug nukentėjau skausmų. Keletą anvaileių atgalios ėjau gatve slūbnodamas, su lazda pasiremdamas, vos pa ilkdamas kojas, nes per sanarius netik kaudėjo ir blaudžas taip-pat, bet ir ai surakintas visas buvau, kaip ir vno pripiltas. Štai nepažįstamas mोगus plaukštelėjo man per pečius— ulaikė mane ir stačiai užklausė ar aš ergu reumatizmu. Atsakiau kad taip r kad New Yorko visus netik paprasus, bet ir savo vadinančius stebuklinus daktarus, Institutus aplankiau, ku ių apgarsinimai kaip kluono durys,— ad vienok, nors daug jiems išmokėjau, et vietoje išgydimo, tai matai, kad ai parlė vos parėpiojau,—taip bepa akojant, man pačiam širdį suspaudė, ad net verkti pradėjau, manydamas, og jau gal ištikro nėra jokios pagelbos r vis eina aršyn, o permainos oro taip, ai barometras iš laiko ora parodo, tai ra padidinant skaudėjimus dar labiau gėlimai, rankose, kojose, strėnose, ečiuose kaip ir skaudėjimas krutinės argino.

Mano nepažįstamas prietelis atsaė: «Todėl aš tave sulaukiau, kad ir š taip, kaip Tamista, tokia pat liga irgau, niekur nesurasdamas daktaro, šgydimui, vienok jįsai atakė, kad ma o švogeriis sykį ir buvo nesveikas, ku is Philadelphijoj gyvena, tad kaip j ai kreipėsi į Kliniką, tad ji tuojaus ir u visai pigiai kaip ir dovanai išgydė. «Aigi mano švogeriis parodėjo, kad aš tenais kreipėsiu su savo reumatizmu, ką aš ir padariau,—paršiau gro natą iš New Yorko aprašydamas ligą, kaip tas Klinikas atsiuntė man savo yduolių, tad į trumpą laiką tapau veikas. Dabar gi suprasdamas blogu- ją ligos ir gerumą sveikatos, kiekvie- am šširdingai patariu, idant atsišauk y į miesto Philadelphijos Kliniką, kaip r Tamistai.

Tą pasakęs nepažįstamas nuėjo. Aš kaip tik atsišaukiau į tą Kliniką, ad į porą savaitių laiko, pasilikau veikas ir išgydytas nuo taip sunkios gos, kaip viršūni parašyta. Dabar au geras laikas praėjo liga ne tik ne- tsinaujina, bet osu sveikas kaip žuvis. asidėkavojant tam Philadelphijos linikiui.

K. A. Rugsys.

Didžiausias ir gražiausias pasaulėje teatras

HIPPODROME ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York

Lošia: „Tarptautiskas Lenkty- nes“, „Niagaros Balletas“, „Žemės Viduriuose“ ir 12 aktų cirkaus.

Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8. Geriausios sedynės \$1.

Kateliogas kožnam dovanai.

Lietuviškai šnekamų ir dainuojamų mašinių, laikrodėlių, stereoskopų, barometrų, operams žiuronų ir daug kitokių naujaušiu išradimų. Reika- laudami prisiųskiti savo teisingą ad- resą ir už 4 centus stempų apmokė- jimui lešų. Adresas:

K. C. K. Daugman, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

(1)

Dvieju draugu pasikalbėjimas.

Šaltą pavasario dieną, kada sniego kaurai dar tebebuvo apkloję žemę ir visas oras tokiu slėgiančiu liūdnumu niūravo, ramybės jieskodamas vienas gamtos sūnus, uždęs pas savo gerą draugą. Jo draugas, jį išvėdęs nusišypojo ir pasveikino:

— Sveikas, drauge! Kas gi gero pas tave? Ar linksmai šventes perleidai?

— Kas čia... šventės... Man vistiek ar juodoji, ar baltoji savaitė, ar Velykos, ar Uždušinės; pavasaris ir ruduo man lygiai tamsūs ir liūdni... Stumiū metus... Jis liūdnei, akis nuleidęs, savo draugui atsakė.

— Aš manau kad tik iš seno papratimo taip man atsakinėjai. Ar gi ištikrųjų pas tave nieko gero?

— O kas gi gali būti pas mane gero? — Kas... dar nenori prisipažinti... Juk tavo gyvenime atsitiko tas, ko tavo širdis jau senai troško; tai reikėtų tau labai džiaugtis.

— Nu gi... Kas tai per džiaugsmas? — Žinau, nesislėpk. Eikš prie stalo aš tave per staltiesę pasveikišiu. Girdėjau, kad vienai panelei žiedą nukalei.

— Tai ką išsimanė. Iš kur gi galėjai girdėti? — Ko čia negirdėti. Visi mūsų pažįstami žino, visi šneka, kad jau tau liūdno dienos pasibaigė.

— Visi klysta... — Dėlko gi vis toks liūdnas ir toks esi priešingas? Aš girdėjau, kad ištikro su jauna mergina susižiedavai. Dėlko gi taip nusiminęs?... Ar jos nemylji?..

— Tame ir yra nelaimė, kad myliu... — Aš nesuprantu—myli ir liūdi... Juk tu aną dieną, kada buvova apie meilę užsiminę, sakei kad meilė gimdo laimę, džiaugsmą ir dvasios užsiganėdinimą. Sakyk, drauge, ko gi dar tau trūksta?.. Gal ji tavęs nemylti?

— Aš nežinau... rodos kad myli.

— Tai ko gi dar nori?

— Ko noriu... Kam gi klausi... Juk mano sielą pažįsti. Juk žinai mano širdies troškimus, kaip ji beperstovos savo tiesų reikalauja; kaip ji ilgiasi tos meilės, kuri dabar man žybtelėjo lyg šviesi saulytė ir vėl už tamsių debesų savo spindulius paslėpė... Aš noriu kad tie juodi debesys greitėčiau, greičiau prasišalintų, kad mane neperstojančiai šildytų tie šviesūs meilės spinduliai. Aš noriu... kad kuogreičiausiai pasibaigtų mano širdį graužiantis ir sveikatą taip žymiai naikinantis tas baisusis ilgėjimas.

— Ko gi beliidėti; juk tam viskam jau greitai bus galas; tik džiaugtis reikia, kad tavo jautrios širdies sunkus jungas nukrinta. Man sakė, kad už dviejų mėnesių bus vestuvės; juk tiek laiko gali ir sunkiausias kančias iškentėti. Paskui jau būsi laimingas. Kaip bus tau gerai! Galėsi sau liuosai darbuotis ir veikti visuomenės labui, tavo protas milžiniškai išaugs kaip jo nebekankys tas tavo nuolatinis ilgėjimas.

— Kad taip būtų, ko gi bereikėtų.

— O kaip kitaip gal būti?

— O gi taip, kad mano numylėtoji sakė, jog vestuvės būsiančios tik už dvejų—trejų metų...

— Už dvejų—trejų metų... O gal jai kitaip negalima.

— Aš nesuprantu, kaip gali būti negalima... Ant svieto viskas galima, tik reikia gero noro ir valandėlę pagalvoti.

— Gal apsiavedusiems brangiai pragyvenimas apsieitu, o gal dar jį turi iš savo uždarbio ką šelpti.

— Kad apsiavedusiems pragyvenimas brangiau apsieitu aš taip gi nesutinku. Jeigu dabar po vieną gyvendami esava sotūs, tai kaip gi galėtųva bādauti išvieno susidėję; juk «Vienybėje—galybė».

Dabar aš sau vienas būta samsdaus, žibala ir kurą perku ir pietus verduos, mažai bereikėtų pridėti ir dviese galėtųva pragyventi. Kad tik ji nors truputį pagalvotų, tai ji pati suprastų, jog apsiavedusiems daugiau kaip dabar pragyvenimas neapsieitu. Aš ant jos jokiu ponu nebūsiu, mano sąžinė neleidžia būti prispaudėju, aš noriu kad būtųva lygiais draugais, kad gyventuva viena širdžia ir viena siela, ji savo atliekamąją dalį uždarbio, kam norėtų tam galėtų aukuoti, aš neužginėčiau.

— O kad prie dviejų dar atsirastų trečias, ar jis nereikalautų išlaidų? Ką?

— Trečias... Aš galėčiau ant savo gyvasties prisiekti, kad neatsiras patol, pakol ji pati nenorės; o kad norėsiva tai ištesėsiva trečią ir ketvirtą užauginti; juk ji, kaip ir aš, esava darbo mašinos; mės judame, dirbame, galvojame, už gyvenimą kovojame; juk ji apsiavedus nebus ponitėlė, nesėdės rankas susidėjęs, bet veiks visuomenės ir savo naudai. Būtų gėda mums žiti; juk mės darbo žmonės; elgetos ir tai apsiavedę gyven.

— Su vaikais jos jausmus sugadysi.

— Aš jos jausmus per meilę nuvesiu į dangaus

augštybes, jos dvasią paskandysiu į minties gilybes, jos sielą įstumsiu į gamtos gražybes ir į šventos idėališkos meilės saldybes. Tik gryoje doriškoj meilėj žmogaus laimė ir išganymas.

— O gal ji dėlto ir traukia tolyn vestuves, kad bijo vaikų auklėt.

— Juk aš sakau, kad ir apsiavesime, metus, kitus, jeigu ji norės taip būti, galės būti be vaikų, kaip dabar kad esti; juk šliubas jos į kitokią neperdirbs.

— Aš manau, kad tokia meilė būtų be pamato, palengva imtų nykti ir ant galo visai nebesimylėtumėte. Ar gi negeriau būtų, kad visiškai skyrium po vieną gyventumėt.

— Aš manau visai kitaip. Mano nuomone, juo ilgiau tęsis su ja toks draugiškai-broliškas gyvenimas, tuo stipriau mūsų širdis nepertraukiamais meilės raiščiais suriš. Juk mudu kasdien mylėsivos, bučiuosivos ir gražiomis mintimis pasipuošę mielus žodelius sutversiva ir vienas-kitam saldysiva gyvenimo valandas; tokiu būdu kasdien apsimainysiva krūtinėse susirinkusį magnetizmą. Jos širdies bangavimas, elektrizacija ir moteriškas pritraukimas, gairvis mano kraują, stiprijs visą kuną, duos mano akims dangišką malonumą, iš mano veido juodus debesius išblaškys ir mane padarys gražesniu, malonesniu ir laimingu. O mano širdies vyriškas magnetizmas tą-patį jai padarys. Ir butuva laimingu, kad ji tuoj dabar tą suprastų...

(Da bus.)

Atminčiai L. Tolstojaus.

Didvyris garsusis, pasaulio vedėjas Apleido žmonių... liūdna tai naujiena. Apaštalas meilės, vargšų apgynėjas, «Šviesybė užgeso», virto naktim diena. Buvo taj senelis, garbaus atminimo, Mokino žmonių meilės ir dorybės. Žmogus augšto proto, žiedas prigimimo,— Jo moksle nebuvo tautos, nei valstybės.

Jisai į žmonių taip plačiai žiūrėję. Visos žemės plotis, jam buvo tėvynė. Užsipelnė vardą pasaulio veikėjo, Nes jis skiraudžiamuosius visus lygiai gynė.

Jis nesididžiavo savo augštu protu, Nei mėgo jis garbės, nei tų kas jį gyūrė. Jis buvo neskaitė mokslinčium galvotu, Vienok ko jis vertas žmonija patyrė.

Jis žmonijai dirbo, kiek tik išgalėjo, Jis peikė valdonus, kam jie žiauriai valdo, Jis buvo kareiviui, bet visus mylėjo, Kovodams su priešais, nevartojo kardo.

Buvo priešas karių, kartuvių, skerdynių, Jis veik nenustojė apie tai kalbėti. Jis but negalėjęs spēkų paskutinių, Kad tiktai žmonija nuo to išgelbėti.

Jūs visi valdonai, karžygiai, karaliai, Kurie gerbiat vardą didelio tvėrėjo, Meskite žiaurumą, ponai visogaliai, Suteikit žmonijai, tą ko jis norėjo... Nebekait žmonės didžiojo veikėjo, Jojo senus kaulus juoda žemė kloja.

«Religija meilės», kurią jis pasėjo, Lai pagal jo noro auga ir bujoja!..

A. Kiaučiuinas.

Raštininku Fondo reikaluose.

Pakilus sumanymui inkurti literatų šelpimo fondą, greitai laiku atsirado tam pritariančių žmonių nevien tuščiais žodžiais; keletas ir su centais prisidėjo. Fondas įsikūrė ir manyta buvo, kad jam susitvarkius—išsirikus valdybą, išdirbus įstatatus, draugija greitai laiku sustiprės. Bet ant nelaimės tas pakrypo visai kiton pusēn. Valdyba per išitus metus «dirbo», perleido 14-ką oficiališkų tarimų apie įstatus, tai apie šelpimą atsišaukusųjų rašytojų, ir visi tie darbai tik pačiai valdybai tėra žinomi. Priegtam ir paties Raš. Fondo reikalai toli gražu nesutvarkė. Dėlei tulų priežasčių dar net draugijos įstatų valdyba neapskelbė, o tomis priežastimis yra—nevienodas permatymas reikalų; vienū valdybos nariai neužganėdinti tuom, kiti anuom; todėl ir dokumentai pasiliko tai vienū tai kitų ypattų rankose, ir visas įstatų projektas tebėra galutinai nesutvarkytas ir neperleistas per organą.

Nepasisėkimų dėlei kilo tarpe kai-kurių valdybos narių mintis, kad rasit jų buvimas valdyboje gal trukdo R. F. kaip reikiant veikti, todėl kai-kurie ir padavė rezignaciją—išstot iš valdybos, nemanant ir nelemiant nieko blogo pačiam R. Fondui, bet atpenė norint jo sutvirtėjimo. Bet matant, kad pasitraukus vienam iš stropiausių centro valdybos narių, nėra ko gero laukt ir pačiam Fondui, su padavimu rezignacijos, kartu paleista sumanymas likviduoti ir patį R. Fondą. Pasidavęs rezignaci-

DIDMERGĖS KRONIKA.

Chicago socialistų pastatytas kandidatas ant teisėjo, p. Gugis, nusmuko. Jis gavo tik 76,337 balsus. P-as Gugis galės grįžti prie savo seno amato-skundinėjimo Centralinio Komiteto. O kituose rinkimuose bus gudresnis, nes ne pastatys savęs kandidatu „trečiuo nuo galo,“ kaip „Lietuva“ rašo.

„Lietuva“ Nr. 45 praneša, jogei detektivai atgabėnę Chicago suimta Zigmą Zinkevičių, kuris pernai su bankieriaus Elijošiaus pinigais išdumęs. Chicagičiai pradėję triukšmą kelti dėl Zinkevičiaus. Mat socialistai jį pri-meta Vyčiams, o šie nuo jo pur-tašis ir saka, kad jisai beskaitydamas socialistų laikraščius pa-gedęs. Ir abeji gal turi tiesą.

Ar nežinote kas kur yra ban-kierius Kaitis, draugas „teisin-gasis Pyteris“?

Genijų mes dar turime. Taip antai Chicago Jurgelionis, aną-dien laikęs paskaitą ir bėgję pusantros valandos įstengęs daro dyti, kad tarpe tautininkų yra gerų žmonių ir blogų. Bravo!

„Lietuva“ atspausdino Roches-terio ir Binghamtono lietuvių rezoliuciją, reikalaujančias visuotinojo Amerikos lietuvių seimo, ir redakcija nuo savęs rašo: „Mes matėme, kad kiti laikraščiai tam sumanymui nepritaria.“ Keista, kaip kiti galėjo pritarti, pakol dar nebuvo „Lietuvoje“ atspausdinta ir niekas nebuvo ma-tė.

Tečiaus tas yra netiesa. „Kiti laikraščiai“ mielai pritaria, ir juose jau buvo keletas panašių rezoliucijų atspausdinta daug se-niaus.

So. Bostone tula panelė Ulčinskutė, anot „Laisvės“ korespon-dento, skaičiusi paskaitą apie „Gimdymo Kontrolę.“ Apie tai paminėdama „Lietuva“ prideda kelis taškus, lyg nusistebėdama, kad panelė Ulčinskutė gali ką žinoti, kaip reikia gimdymas su-kontroliuoti. Visu pirmu, ką pa-gali „Lietuva“ žinoti apie tą pa-nelę. Antra — anais metais Her-man Purvis (žinote, tas biednas Augustėlis!) Brooklyne skaitė paskaitą moterims lygiai ant tos pačios temos. Augustėlis dar tuo-met buvo su Rice nevedęs, del-to moterėlės, paskaitos išklau-siusios, tarp savęs šnibždėjosi: „Tai Dieve, — sako, mat tu ką nors dar nuo vaikiščių užsiėpsi: žino viską ir gana!“

„Laisvė“ praneša girdėjusi, jo-gei socialistų Lietuvos Selpimo Fondas nebesiūsiąs Lietuvon au-kų, kurios buvo iš visuomenės su rinktos šelpimui nukentėjusių nuo karės, bet tais pinigais pra-dėsiąs leisti raštus. Dabar žada-ma leisti raštus Žemaitės (tos pačios Žemaitės, kuri anuo laiku pasakė lietuviams: jums iš-graušk!) Kai kurie laikraščiai išto labai pasipiktino. Mes nesipiktinamė. Juk mes iš karto sakėme, kad taip bus. Ar anais metais iš revo-lucijos aukų nebuvo socialistai davę pinigų žydams ant žydiškos agitacijos lapelių?

„Ateitis“ kaip visuomet grei-ta, taip ir dabar kažin kaip ten pasigavo L. N. Fondo valdybos vieną krivulę ir visą ištisai nei-šiam nei tam išspausdino. Tenai vienas valdybos narių parugoja ant D-ro Šliupo, kad budamas

L. N. Fondo lėšomis pasiūstas Europon, neraportuoja tam Fon-dui apie savo žygius tam Fon-dui, bet „Tėvynėl.“ Tuomi „Tė-vynė“ (Nr. 45) išsiėdė ir jomy-lista redaktorius paaiškino, kad Dr. Šliupas esąs išvažiavęs kai-po „Tėvynės“ reporteris, o L. N. Fondas galis jo raportais nau-doties, arba nesinaudoti.

Matote, kaip dalykai lengvai išsiaiškino.

Brooklyne valdžia suėmė lietu-vių muzikantų, Maikę Vaitiekun-ą, kurio kišenėje rasta spro-gstančios mašinos prietaisai. Kaip tas prietaisai pas jį atsirado, dar nežinoma. Indomiausia tas, kad tulos vietinės lietuvių sro-vės suskubo tyrinėti, prie ko-kios partijos Vaitiekunas pri-klauso. Ikišiolai susekta, kad ji-sai priklausė prie muzikantų „partijos“ ir Mindaugio draugi-jos So. Brooklyne. Tuli draugai labai norėjo Vaitiekuną tautininkams pristesti, nes draugija turi tautišką vardą. Bet sužinota, kad ta draugija po socialistų intelek-me. Todėl viskas ir aprimo.

„Tėvynės“ Nr. 45 Dr. Bronu-sas rašo sveikatos patarimuose sekančiai: „Jei ligonis norėtų dainuoti, tai pirmiausia jis turi gauti nuo daktaro pritarimą, nes kitaip dainavimas gali nemazai pakenkti...“ Žinoma, ypač gali pakenkti klausytojams, jeigu li-gonis ir jam pritariantis dak-taras turės ožio balsą — toks due-tas gali ir sveikiems ligą įvarty-ti! Labai geras patarimas.

Yra viena SLA. kuopa, kuri „Tėvynėje“ visuomet gauna pir-mą vietą. Ta kuopa skyrė pinig-us kelionei žydėlio Troekio-Braunsteino į Rusiją, dabar rašo paškyrusi \$5.00 L. D. T. komite-tui. Kas per paukštis ta L. D. T. negalima žinoti.

Nespėjau pradėti savo kroni-kos, kaip jau atsirado ir paku-sorių. Štai anądien apturėjau se-kantį laiškėlį: „Gerbiamoji Did-merge! Aš labai į jus įsimylėjau. Parašyk man, kokio didumo esi ir ar daug pinigų turi. Taipgi prisiskųk man savo fotografiją, o aš prisisiūsiu savo, kai nusimiu. Vieną turėjau, bet labai su-gadinta, nes sykį netikėtai alaus stiklas ant jos pasiliejo. Su pa-garba, Jonas Tamošaitis.“ Klysti, Tamošiuok! Aš neesu nei nepaprasto kūno, nei pinigų turin. Pasijieškok adresu garsio-sios Tvardauskytės, kuri daugė-liui mergsmagurių galvas apsu-kė. **Didmergė.**

REZOLIUCIJA.

Rochesterio lietuvių taryba (susideda iš atstovų nuo TMD. 52 kp., LSir D., ALTS. ir DLKK Draugijų), laikytame susirinkime lapkričio 6 d. apsvaustė reikalingumą visuotinojo susivažia-vimo ir vienbalsiai priėmė sekan-čią rezoliuciją:

Kadangi Amerikos lietuviai gy-vena prielankiose politiškam vei-kimui aplinkybėse ir jų balsas jei nebutų vadovaujančiu, tai bent nusveriančiu ir

Kadangi toks srovinis pasiskir-stymas aukų rinkimo darbe ir išgavime Lietuvai laisvės įneša-mų gyvenimui suirutės ir demoralizuoja liaudį, tai nutarta:

- 1) Reikalauti, kad būtų su-šauktas Amerikos lietuvių visuot-inasai seimas.
- 2) Kreipties į visas lietuvių kolonijas ir draugijas su pakvie-timu prie šaukimo visuotinojo seimo ir kad tas seimas išdirbtų taisykles bei sutvertų Amerikos lietuvių Tarybą.

3) Kad kiekviena srovė tegali siūsti tik tai po vieną atstovą nuo kiekvieno 1,000 lietuvių ir kad kiekviena srovė padengtų savo atstovo išlaidas.

4) Kad seimas būtų laikomas Clevelande, Ohio, kaipo vidury s lietuviškųjų kolonijų Sausio 1 d. 1918 m.

5) Visos kolonijos, kurios sutiks šaukti seimą malonės pranešti savo sutikimą bei pataisy-mus, kaip geriau būtų galima suorganizuoti seimą.

6) Bent trims kolonijoms pri-tarus šaukti visuotinąjį seimą.

7) Rochesterio lietuvių tary-ba sutveria laikiną rengimo vi-suotinojo seimo komisiją. Kol ne-įvyks pastovi komisija. Todel vi-sos kolonijos teiks pranešti sa-vo sutikimą, bei pataisyms ant-rašu: K. J. Semaška, 82 Henry Str., Rochester, N. Y.

K. L. T. Valdyba: —
Pirm. J. J. Zilis,
Longinas Petronis,
K. J. Semaška.

Redakcijos prierasas: — Šitas sumanymas geras tuom žvilgs-niu, kad išbandyti kiek randasi žmonių iš principo pageidaujan-čių visuotinojo seimo. Bet šaukti seimą be platesnio visuome-nės sutikimo ir be gerai nustaty-tų pamatų, nėra galima. Tokis seimas priekiuotų desėtkus tuk-stančių dolarių, o kas gi iš jo būtų nauda, jei nebutų gerai pri-sirengta.

Jei ir spėčiai ruoštumėsi sei-man, tai jį vis vien negalima anksčiau sušaukti kaip ateinan-čiame pavasaryje.

Taigi principu rezoliucija pri-imtina, bet pakartojame — tokie dalykai ne taip lengvai ir ne taip greitai darosi.

LAISKAI Į ADMINISTRACIJĄ.

Gerb. „V. L.“ Administracija! Gavau pakvietimą atnaujinti prenumeratą už „V. L.“ ką ir skubinuosi prisijusti. Indedu šiame laiške \$2.00. Pirmiausia šio laikraštis ant mano brolio vardo, dabar permainyk ant mano. Brolis yra paimtas į kariumėn. Su „Vien. Liet.“ negalima yra persiskirti, jau skaitau 6 metai. Su pagarba **Petras Jesunas.** Worcester, Mass.

Brangioji „Vien. Liet.“! Šiame laiške rasite „Money Order“ ant \$8.00. Du dolarius įrašykite už mano prenumeratą, rodosi, pasibaigs su pradžia gruodžio mėnesio. Likusius šešis dol-tai už tris mano prikalbintus pre-numericus. Toliaus gal dar ke-lis gausiu. Kad turėčiau laiko, aš užrašyčiau daug daugiau. Dabartiniu laiku šeimynėlė, pa-čiuolė, vaikučiai mane užbovina kas vakaras namieje...

Turin prisiminti, kad aš skaitau „Vien. Liet.“ jau 12 metų. Per tą laiką aš labai daug esu iš-mokęs, skaitydamas „V. Liet.“ ir man jį patinka geriausiai. Gal jums panašių laiškų ir nubosta skaityti. Bet ką aš jaučiu, noriu jums pasakyti (nemislykite, kad aš noriu jus girti).

Tik man vienas dalykas yra, delko „Vien. Liet.“ tuli musų kunigai ir jų laikraščiai kaip kad ir musų socialistai visuomet kei-kia ir nori atkalbinti nuo jos skaitymo? Aš kaip kada per-skaitytu kuone visus lietuviškus laikraščius, o jau „Vien. Liet.“ tai iki galui. Ir aš nesuprantu delko musų neišmanėliai burnoja ant „V. L.“ Ar užtai, kad „V. L.“ niekam nepataikauja? ir pa-sako visiems teisybę? Man la-

(Tęsa ant 8-to pusl.)

KOOPERATIVĖ VERTELGYSTĖ

(UZBAIGA)

Kaip matote, visos ypatybės reikalin-gos kooperacijai randasi mūsų tarpe, tik bėda yra tame, kad jos nėra dar sujung-tos. Suprantu ir jaučiu, kaip ir daugumas, kad šitas įjegas reikia organizuoti. Darbas nėra lengvas. Bet atsiminus, kad kiek-vienas geras, išnašus ir prakilnus daly-kas reikalavo daug sunkaus darbo ir triu-so, reikalauja ir dabar, todėl ir sutvėrimui ir išstbulinimui mūsų tarpe kooperacijos taipgi reik pašvesti ir laiko ir triuso, už kurį atlyginimas bus kiekvienam didelis, jeigu tik suprastume jį.

Dėlei užtikrinimo, kad kooperatīvę or-ganizaciją mūsų visuomeniniame gyvenime galima inkunyti, statau pavyzdin mu-sų seniausias visuomenines kooperatives or-ganizacijas SLA. ir TMD. Ypatinai SLA. praeitis labai daug nušviečia, kiek daug ir kaip sunkaus darbo reikėjo pridėti iki tol iki kol šioji kooperatīvę savitarpinės pašalpos ir kulturos organizacija pasiliko pilnai tobula. Dabar SLA. yra tobuliausi lietuvių tarpe kooperatīvę organizacija ir jįji mums yra naudinga.

TMD. savo veikimu irgi mums sutei-kia pavyzdį, jogei kooperatīvę veikimas, leidime knygy, atnešė visuomenei labai daug naudos. Šios draugijos veikimas taip-gi gali būti užtikrinimu, kad kooperacija mūsų tarpe visokiose vertelgystės šakose yra galima inkunyti.

Yra pas mus ir daugiau kooperati-vių organizacijų. Bet jos yra tik lokalėmis ir savo vidūjiniame gyvenime neturinčiomis pilnybėje visų trijų ypatybių — nėra pilnai tobulos. Nauda lietuviams iš šių kooperatīvę draugijų ir draugystėlių yra tik laikina ir jų gyvavimas mūsų tarpe ga-lės tik tiek naudoti suteikti, kad duos aiš-kesnį supratimą reikalingumo visuomenės tobulos ir našios kooperacijos vertelgystė-je ir industrijoj.

Tolimesnį apkalbėjimą kooperatīvę organizacijos klausimo rasite vėlesniuose „V. L.“ numeriuose. *Sandarietis.*

ooo000ooo

KRASOS ŠTAMPĖS ATsirADIMAS.

Krasos štampos pabrango. Verta pa-kalbėti ir apie tai kuomet jos atsirado ir kur atsirado. Kas pirmiausiai išmislijo krasos štampos, tikrai nėra žinoma. Anglai sako, kad jie pirmieji pradėjo vartoti kra-soje štampos, francuzai vėl sako, kad jie. Abieji nurodinėja į jų šalyse buvusias re-formas ir į krasos štampos atsiradimą. Štai viena tokių pasakų:

1810 metuose Paryžiuje gyveno lenkas pabėgėlis iš Lenkijos už maišto kėlimą. Jo vardu gana tankiai pareidavo laiškai iš Kriokavos, bet tas lenkas visuomet atsisak-ydavo juos priimti, nors visuomet aty-džiai apžiūrėdavo konvertą ir adresą. Tą atlikęs jis visuomet laišką sugrąžindavo laišknešiu.

Tas užinteresavo Paryžiaus krasos vir-šininką, kuris dasižinojė, kad tam lenkui jau baumės atleistos ir kad jis jau gali grįžti tėvynėn, nuėjęs jis pas lenką pa-klausė kame priežastis, kad jis visuomet grąžindavo jam adresuotus laiškus.

— Pasakykite man nors dabar delko jūs visuomet atsisakydavote nuo priėmi-mo laiškų. Juk jie budavo nuo tamistos šeimynos?

Čia reikia pastebėti, kad iki įvedimo štampos krasoje, už laiškus turėdavo ap-mokėti ne siuntėjas, bet priėmėjas. Jei laiškas budavo atėjęs iš toli, tai už jį reikė-davo gana brangiai užmokėti. Taigi už lai-škus iš Kriokavos prisieidavo mokėti dide-lius pinigus.

— Aš negalėdavau taip brangiai mo-kėti už laiškus, nes pinigų tiek neturėda-vau, — atsakė lenkas. — Delto tai aš už-siganėdinėdavau tuomi, kad apžiūrėdavau laišką, pažiūrėdavau konvertan, o laišką sugrąžindavau jums atgal. Adresą ant konverto visuomet rašydavo keturios man

gerai pažįstamos rankos, mano va- suomet užrašydavo mano patį, manų vardę — duktę, gatvės vardą rašydavo tas, o žodį „Paryžius“ rašydavo manų nė. Matydamas jų ranka rašytus žod- aš žinodavau, kad jie visi sveiki.

Tai buvo nevisiškai smagus da- bet visgi tas lenkas už dyką dasižino apie sveikatą savo artimųjų. Tas viršininkas apie tokį nuotikį prane-sėstniajai krasos valdžiai, kad ji be padarytų, kad neturėtų nuostolių.

Ot, tai tuomet ir likosi išraste so-s štampos, tai yra ženklai, kad už ko persiuntimą yra užmokėta. Bet krasos ženklelių įvykdinimas gyven-i dar ilgai buvo atidėtas į šalį ir tik tai li-metuose Francuzijoje buvo išspausdint pirmutinės krasos štampos.

Apie 1840 metus Anglijos parlame-naris ponas Hill buvo liudininku sekai-čio atsitikimo Šotlandijos mažame kaim-lyje.

Į kambarį inėjo laišknešys ir pada-tarnaitė laišką nuo jos brolio iš kariume-nės. Mergina apžiūrėjo laišką, bet atsisak-jį priimti. P-as Hill nusistebėjo ir pasiulė, kad jis užmokėsias už laišką, kad suteikt-merginai žinią apie jos brolių. Bet mergin-atsisakė ir nuo to. P-as Hill užsinteresa-priežasčia tokio keisto atsisakymo ir de-žinojo, kad kaip mergina, taip ir jos b- lis gerai gauna žinias apie vienas kita- siškai neišleisdami nei vieno cento. Ma-ant konverto budavo daromi tam tikri su-tartimi ženklai.

P-as Hill pranešė apie tai parlamentui. Jo pasiulymu buvo sumažinti krasos per-siuntimo užmokestis ir taip padaryti, kad krasa būtų prieinamesnė plačiai liaudžiai ir kad krasą niekas negalėtų apgautinėti-ka parlamentas vienbalsiai ir- buvo 1840 metuose. Kiek vėli- tos krasos štampos su kar- slu. Tokiu budu Anglijoje liai buvo dešimčia metu- gu Francuzijoje.

*****

LIETUVA TIKISI GAUTI LAISKUS.

Lietuviai bus laisvi, todėl jie turi žinoti k- ta *Lietuva* ir kas tie *Lietuviai*. Kiek-vieno lietuviu yra šventa pareiga pažinti *Lietuvių Tautos Pra-eiti, dabartį, ir kad žinoti, ingijus Laisvą Lietu-va, kaip tvarkyties.*

Butinai kiekvienas turi perskaityti

LIETUVIU TAUTA SENOVĖJE IR ŠIADIEN

DVEJOSE TOMOSE
Parašė Dr. J. Šl.

Tomas I. — Čia istoriškai ir gana pla-čiai aprašyta, kaip lietuvių pratėviai gyv- no Azijoje, kokius kaimynus turė- kares vedė, dar toli pirm Krista

Kaip vėliaus persikėlė gyve- nojaus krantų, ką jie davė Eur- buvo jų papročiai, tikyba ir tt.

Tomas II. — Tai žingeidžiausias *Lie-tuvių tautos* gyvenimo periodas. Šis pe-riodas prasideda 13 šimtmečiu ir baigiasi 16-tu šimtmečiu. Susidurimai su lenkais, kares, pagaliaus krikščionybės priėmimas. Šis laikmetis, tai augsčiausias Lietuvos pak-ilimo laikas. Tik ši *Lietuvos istorijos* pe-riodą žinodami galime orientuoties, kas mes lietuviai ir kas mus priešai ir draugai. Kiekvienas pasaulyje žino savo *Tautos isto-riją*, tai lietuvis irgi turi žinoti savo gilia- praeitį.

Abu tomai kainuoja — puikiai apda-ryti \$4.25. Pinigus siųskite Money Orde-riui arba registruotame laiške Adresuojant:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

P. S. — Antrąjį tomą parduodame ir paskirai, kainuoja \$2.25. Pirmasis tomas neparsiduoda paskirai, reikia imti abu kartu.

*****

Tęsa nuo 7-to pusl.)

usia „V. L.“ patinka dar ir žinomi, kad ji kiekvieną apkalbamą dalyką aprašo švariai be jokio kolonionių. Paimi mūsų vadovų katalikiškus laikraščius, nuo pradžios iki pabaigos tik veržiasi kolonijos, socialiniai irgi tas pats. Aš daug ir sakau, turbūt delto, kad emoka atskirti gero nuo blogo, ir antrą, turbūt kaip redaktorius, taip ir jų laikraščių rašytojai yra mažo mokslo. Gal man tai paaiškintumėte?

Su pagarba,

K. Mikliūnas.

Chicago, Ill.

A.L.T.S. REIKLAI

CENTRO VALDYBOS ADRESAI: —
Sisinė Sekretorius — St. Mockus,
194 Athens St., So. Boston, Mass.

ALTS. SEIMO PROGRAMAS.

ALTS. seimas, kaip žinoma, prasidės 29 d. lapkričio ir tęsis per tris dienas. Posėdžiai bus laikomi „World“ redakcijos name ant Park Row prie pat Brooklyn tilto (kambariuose ant 5 gyvenimo, kambario No. 506.)

Seimo maždaug tokis programos:

- 1) Seimo atidarymas.
- 2) Mandatų priėmimas.
- 3) Prezidiumo ir komisijų rinkimai.
- 4) Centro Valdybos ir kitų komitetų programos svarstymas.

Kitas klausimas. Lietuvos neatsisakymas.

Seimai į kitataučius.

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

Seimai į kitas lietuvių

lietuvių amerikiečiai, labai mažai tesudėjome pinigų tam šventam tikslui. Teisybė, mūsų visuomenė turi net tris fondus. Bet šitie fondai, tarpe savęs besilinkindami ir mūsų visuomenę klaidindami, savo tikslo pagailėtina neatsiekė. Suėmus visus mūsų tris fondus, išskyrus „Lietuvos Dieną“, surinkta aukų vos tiek, kad paėmus jau tik pusę milijono lietuvių amerikiečių (nors mes skaitome į 700,000), pasirodo, kad per visą karės laiką kiekvienas lietuvis yra paaukęs per fondus Lietuvos šelpimui vos 16 centų! Taip toliau būti negali. Reikia išdirbti planas, kad ar negalima būtų mūsų visoms srovėms savo fondus sujungti į vieną fondą. Jeigu susijungtų, tuomet ir mūsų visuomenės pasitikėjimas geresnis būtų, ir mažiau lėšuočių vieno fondo už laikymą. Bendrai dirbdami, daugiau turėtume kalbėtojų-agitatorių už Lietuvos šelpimą. Juk ir Lietuvoje, kaip skaitėme pranešimus, visos srovės bendrai išrinko Lietuvos Tarybą. Kodel čionai Amerikos lietuvių neturėtų bent sykį nuo tos baisios srovių šmėklos nusikratyti ir imtis už bendro bepartiško darbo išvien. Išsiskleidę dirbdami, kas sykis matome mūsų darbų nusilpėjimą. Pražiopsojome šimet ir „Lietuvių Dieną“ kuomet jau net Syrai su Armėnais mums pralenkė, nes jie savo jau antrą dieną turėjo keletas dienų atgal. Tuli mūsų fondai net jau sauvaiantį pradėjo, skirdami Lietuvos šelpimui aukas kitiems tikslams, turbūt leidimui Žemaitės raštų, ką mes šioje valandoje už visuomenšką pražangą skaitome..

Potam reikės pereiti prie vidurinės mūsų tvarkos, — tai bus svaibianis mūsų seimui svarstymo punktas. Mūsų organizacija, trejus metus išgyvenusi, ikišiolai vadovavosi tik visuotiniu Sandaros programu ir konstitucija. Pastaroji, žinoma, padengia abelnuosius mūsų siekius. Bet viduriniame mūsų organizacijos gyvenime toli gražu jos neužtenka, nes mūsų kuopos dar nėra išmokę vadovauties parlamentinėms taisyklėmis, kaip kitų tautų organizacijos jau yra atėję iš atminties išmokę. Todėl mums dar daugeliu metų bus reikalinga turėti parašyta juodu ant balto, kaip reikia vesti vidurinę organizacijos tvarka, tiesiau sakant, mums reikia kuopų konstitucijos. Šitam tikslui tapo paruošta projektas-sumanymas, kuris tapo perleistas per „Vienybę Lietuvninkų“ keletą pereinamųjų numerų, ir iš dalies buvo priimta „Lietuvon“ atspausdinti. Tasis sumanymas, žinoma, dar nėra tobulas. Vienok įsiai jau suteikia pagrindą mūsų pamatinės tvarkos, ir juomi vadovaujantis, bus seime daug lengviau vėl viską apkalbėti, naujų sumanymų ir pataisyčių pridėti, kad nuo šių metų mūsų organizacija insigytų nors paviršutinės vidurinės tvarkos taisyklės, kurios galėtų patverti ilgesniam laikui ateityje. Ta vidurinė tvarka, apkalbėjus, galės būti seime ant vietos priimta ir vėliau atspausdinta bei kuopoms išdalinta, ar taipgi apkalbėjus ir daugiau medžiagos priruošus, galės būti perduota tam tikrai programinei komisijai, kurią seimas galės išrinkti.

Ant seimo programos reikės pastryti dar keletas klausimų, pavyzd. apie Lietuvos Neprigulmės Fondą, apie Sandaros apskritųjų padėjimą organizacijoje ir tt.

Šalia mūsų visų fondų, kurie rūpinasi ekonomiškuoju mūsų Tėvynės Lietuvos padėjimu, aiškiausiajose vietose yra Liet. Neprigulmės Fondas. Jisai yra pamatinė įstaiga kovojimui už Lietuvos neprigulmę, ir iki šiam laikui jau atliko daugelį žingsnių delei Lietuvos ateities. Vienok, su gėda reikia pasakyti, Amerikos lietuvių visuomenė ikišiolai šito fondo svarbos dar nesuprato. Mūsų visuomenė dabar yra išdraskyta į partijas, kuriomis daugiau rūpi savo partiški interesai, negu Lietuvos liuosybė. Nedideliu būreliu praklinių Lietuvos sunų ir dukterų pasilieka užduotis netikėtai savo skaitais šitą fondą palaikyti, bet ir budinti-judinti mūsų visuomenę, kad vis didesnis skaitliūs atsimintų savo pareigas linkui tos žemės, kuri juos pagimdė ir išauklėjo, linkui tų brolių ir seserų, kurie trokšta po karės paregėti Lietuvoje demokratišką liuosybę pražydyti. Buvo keletas mūsų laikraščiuose straipsnelių, su paraginimais dėti aukas į L. N. Fondą. Bet, kadangi tuos straipsnelius skaitė tie patys žmonės, kurie ikišiolai šitą fondą savo aukomis palaiko, todėl naturaliai naudos iš tokių straipsnelių negalėjo būti. Reikia sujungti visuomenę gyvu žodžiu, tam tikra visuomeniška demonstracija. Šitoki demonstracija galima bus padaryti, paveizdan, surengus tam tikrą „Lietuvos Neprigulmės Savaitę“, sakysim kuomet nors apie Naujus Metus ar tuojau po to. Tai vėgi labai svarbus ir brangintinas visų lietuvių reikalas. Apie tai mūsų seimas gali išdirbti tam tikrą planą, kurį su pagalba L. N. F. valdybos galės lengvai įvykinti.

Berods buvo sumanymai, kad apie tą laiką surengus Sandaros savaitę. Bet šita mūsų savaitė, nors savu keliu svarbus dalykas, tačiau jina dar galima bus atidėti iki ateinančio pavasario, kuomet bus paranku ją apvalkščioti kada apie pabaigą balandžio ar pradžią gegužio, įvedant gražų kasmetinį papratimą apvalkščioti pavasarinę lietuvių tautiškąją šventę.

Apie Sandaros apskritųjų padėjimą taipgi reikės pakalbėti. Juk šitai negalima bus toliau organizacijos demokratinei čielybei išsilaikyti, kuomet pas mus pradės vėlajais klajoti tokie abejotinos nuomonės „bolševikai“, kokiais pasirodė bešas mūsų vienas apskritis, kuris nieko nepaiso nei mūsų konstitucijos nei organizacinės tvarkos. Tasai apskritis štai kuo atsižymėjo: priešinosi referendumui ir agitavo kuopas, kad nebalsuotų, kuomet čjo balsavimas apie seimą; jo šalininkai viešai ryškavosi esą priešingi moterų balsavimo tiesoms, kuomet šitas aiškiai eina priešais Sandaros programą; kiti jo šalininkai vėl susiklovē su taip vadinamais „nezaležnikais“, kurių veikimas ne tik kad į mūsų programą neineina, bet tiesiog sutveria begalinę eilę kompromisų visam demokratijos judėjimui, kuris su religijomis nieko bendro neturi; dabar gi ant galo apvainikavo savo žygius tas „bolševizmas“ tuomi, kad agituoja kuopas, idant jos ateinančiam seimui siųstų delegatų jau tik po apskričio, o ne po Centro Valdybos žinia. Tokie kerštai iš to apskričio pusės niekuo nėra pateisinami, ir galų gale subėga prie visiško absurdo. Seimas turės atrasti kieno naudai tasai apskritis ikišiolai mūsų organizacijoje varė suirutę, ir ištarti savo žodį, ar ateityje bus visa organizacija vadovu Amerikos lietuvių demokratijos, ar apskritis, kurį veda keletas mažai apie politiką nusimanančių žmogelių.

Tokiū būdu, kaip mes šiuose liuejuose straipsneliuose nurodėme, mūsų seimo programoje stovi tie viršuj apkalbėti svarbiausi klausimai: 1) Darbas už Lietuvos politišką ateitį, 2) Išdirbinas plano dalyvavimui visuotina ne seime (jeigu įsiai įvyktų) ir praėjimo plano mūsų visų srovių sudėjimui ekonomiškam šelpimui ir po karės atbudavimui Lietuvos; 3) Priėmimas mūsų vidutarkės arba kuopų konstitucijos; 4) Sujudinimas mūsų visuomenės prie rėmimo L. N. Fondo. Į šituos keturius skyrius ineis daugybė mažesnių klausimų, kurių mes čionai neišvardijome. Padėkim sau, į pirmąjį klausimą neis mūsų atsinešimas į naują Amerikos lietuvių Tautinę Tarybą ir praplėtimas josios veikimo po visas mūsų sėdybas. Arba į antrą klausimą mūsų atsinešimas į Lietuvos Atstatymo Bendrovę ir suorganizavimą Profesijos bei amato žmonių, kurie savo kapitalus su nauda įvedintų į businčią Lietuvos industriją, o patį savo spēkas įvesdintų grįždami į Lietuvą po karės (nes daugelis jau savaimu dabar organizuojasi, tik reikalauja mūsų visų organizuotos kooperacijos šitame dideliame klausime). Vietuos šalinis klausimus mes paliekame smulkesniam seimo programui, kurį susatys paskirtoji Seimo Programos Komisija ir kuri jau dabar nuo kuopų suimnėja įnešimus.

Tie didieji trys klausimai užims daug laiko. Todėl, kad laiką kaip-nors sutrumpinus, labai yra reikalinga, idant kuopos savo sirsinkimuose, jau iš kalno apie tai apkalbėtų ir kiekvienas atskiriamu paduotų minėtajai Seimo Programos Komisijai sumanymus. Juo daugiau bus apkalbėta kuopose, tuo mažiau laiko paims seime tuos dalykus apkalbėti.

Daugybė kitų klausimų stovi prieš akis, kurie kas metas bus iš programos svarstoma. Taip, mes dar mažai esame dirbę mūsų pilietystės reikaluose, mūsų mokyklų steigime, mūsų prelekeijų kursų sutaisyme, keliaujančių knygyvų reikale, politiškos agitacijos patobulinime, mūsų draugijų pritraukime prie Sandaros, ir tt. ir tt. Tie klausimai ikišiolai dar tebestovi dirvnuose, nes mes dar jaunutė organizacija tebuvo, dar mažai suorganizuotų veikėjų teturėjome, o karuos ir turėjome, tie buvo šiais karės metais priversti dirbti vienas už du ir tris. Dabar jau eina sąlygos geryn. Daugelis mūsų organizuotų darbų inėjo avan kelian, ir ant tų nebereiks aiko ir spēkų gaisinti. Daugelyje darbų, kurie treji metai atgal mums buvo nauji ir nežinomi, dabar jau yra išbandyti ir priprasti. Todėl šimet ateinantis seimas, kad ir turės daug darbo, bet jisai bus jau savo normališkos vėžese įstatytas. Reikės tik, kad kuodaugiausiai mūsų delegatų iš kuopų atsilankytų, ir kad juodaugiausiai šiaip veikėjų bei inteligentijos seime dalyvautų, nes šitoje historiškoje valandoje, kušioje likimas mūsų Tėvynės ir likimas visos mūsų giminės tūri spręstis, kiekvienam tėvynainiui turėtų rūpėti ir savo politišką organizaciją kuodidžiausiaj domą atkreipti ir jeigu ką-ne-ką, tai jau nors iš savo ypatiskojo gyvenimo keletą dienų pašvesti dalyvavimui seime ir pridėjimui savo idėjos krislelio ant mūsų Tėvynės aukuro.

J. O. Širvydas.

P. LEONO LAIŠKAS
(Rašytas Širvydai)
Maskva 30-VII-17.
4-ja Tverskaja-Jamskaja,
No. 20, kv. 85.
Gerbiamasis Tamista!
Turiu garbę pranešti Tamistai, o per Tamistą ir brangiems aukautojams, jog 2,000 rub., kuriuos pernai leidote man pavesti gražinimui beturėjų lietuvių Lietuvon, dabar manó inesti susitvėrusio Maskvoje „Lietuvių Tautos Fondo“ kasininkui inžinierui J. Mašiotui (kvita 15-VII No. 798) sykiu su 93 rub. 33 kap. užaugusių procentų, — apie ką pagarsinau per laikraštį „Santarą“.

Didelės permamos įvyko Rusijoje nuo to laiko, kaip aš Tamistai pernai rašiau. — Nėra abejonės, kad seni laikai, sena tvarka jau nebegrįš. Kad ir tenka Rusijai nešti visokius nepasisekimus, bet tai, kas pasisekė tautai ir demokratijai iškovoti, negalės būti iš jos atimta. — Sunku žinoti, kaip karė užsibaigs, bet ir Lietuvoje nebebus senojo žandarų šeiminkavimo. Jei liktume po rusais, stengsimės iškovoti plačiąją autonomiją; bet reikia tikėtis, jog Lietuvai, padedant broliams amerikiečiams lietuviams ir Amerikos demokratinei valdžiai, pasiseks išreikalauti sau laisvę tokia, kokios ji pati norės. — Vienok kad galėtume tokią viltį turėti, reikia mums paties žinoti, ko norime, ir sujungtomis jėgomis kovoti už savo reikalavimų įvykinimą. Jei mes eisime įvairiais keliais: vieni Ryman, kiti socialistinė demokratijon (kur jos gyvenimo vieta, — nežinau), o tik trėti Lietuvon, — tai gal ir nepavešime paskui savę Lietuvos laisvės vėžimo. — Visgi reikia dirbti!

Su visiška pagarba,
P. Leonas.

T. M. D. REIKALAI

TMD. KUOPŲ VIRŠININKAMS IR NARIAMS.

Senai laukiamas veikalas „Kulturnis istorija“ abudu tomu jau išspausdinta ir siuntinėjama kuopoms. Kuopų viršininkai įsitemykite, kad dalindami tas knygas nariams duotumėte tiktaitiems, kurie yra užsimokėję už šiuos metus. Nes jei kam kitam dalinsite, tai neištesėsite. Iš Centro išsiuntinėjama tiek, kiek yra kuopose užsimokėjusių narių. Paskui vėl gerai žiurėkite, kad kurie moko už apdarus, kad tik tie gautų knygas su apdarais. Tame klausime visuomet buvo daug nesuipratimų.

P. Norkus.
TMD. Sekretorius.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO.

Baltimore, Md. — TMD. 11-ta kuopa 30 d. spalio 1917 m. turėjo mėnesinį susirinkimą. Narių susirinko į 30. Apkalbėjus kuopos vietinius reikalus buvo perskaityta atsisaukimas gerb. TMD. pirmininko Dr. A. J. Zimonto kaslink Šerno raštų leidimo. Visi pilnai sutiko tą darbą remti ir tam tikslui tapo išrinkta komisija, kuri eis į pašalpiųjų draugysčių susirinkimus, užkviesti kad prisidėtų prie to taip svarbaus darbo. Pilnai tikimės, kad tas sumanymas nebus tuščias, nes kiek atmename, Baltimorės draugystės gana daug prisidėjo prie leidimo Kudirkos raštų; taigi manome, kad ir šitam leidimui Šerno raštų neatsisakys.

Taigi, sukruksime visi, ir kitų miestų TMD. nariai prie darbo. Tame susirinkime prisirašė 3 nauji nariai: A. Kurelaitis, W.

Čepaitis, F. Paplauskas.
11 kuopos pirmininkas:
P. Kalinauskas.

Pasarga. — Sekantis susirinkimas bus 27 d. lapkričio 8-tą vakarę Lietuvių Svetainėje, 851 Hollins Str. Nepamirškite susirinkti ir žėdnas narys nors po vieną naują narį atsiveskit. P. K.

Racine, Wis. — TMD. 121 kp. rengia iškilmingą perstatymą ant 25 d. lapkričio. Bus statoma seenoje drama „2-ju aktų „Išgama“ ir „Gudri Našlė“ komedija dvejuose aktuose. Pertraukose bus deklamacijos, o po perstatymui — dainos; dainuos duetas ir choras, kuris yra dar nesena susitvėręs. Tas choras yra pastatytas ant grynai tautiško pamato. Vardą manoma duoti „Birutė.“ Dabar jam proga pasitaikys visus racieniečius palinksminti savo dainelėmis pirmą sykį.

TMD. 121 kp. susirinkime 5 d. lapkr. nutarė kviesti kaimynystėje gyvenančias TMD. kuopas, kaip tai iš Kenosha ir Milwaukee. Tame pačiame susirinkime nutarta įsteigti jaunimo skyrių prie TMD. kuopos. Šio skyriaus uždavinis bus platus: veikti tarpe jaunimo, platinti apšvietą ir lietuvių meilę, rengti vakareljus su lietuviškais žaidimais, teatrus lošti ir tt. Pirmininku išrinktas J. Došus, nariais: M. Kasparaitis, A. Babelis, A. Darkintas, K. Gurauskas. Buvo skaitytas laiškas L. Šerno reikalui. Visi nariai prielankiai pritarė Centr. Valdybos naudingam sumanymui, ir progai pasitaikius greitu laiku bus surengtas vakaras, kurio pelnas bus skiriamas išleidimui L. Šerno raštų. Taipgi T. M. D. kuopa prieš Kalėdas mano surengti paskaitas, kviečiant gerb. Dr. J. Jonikaitį, kuris jau yra prisizadėjęs.

Žodžiu sakant, TMD. 121 kuopa atsižymi savo veiklumu labiausiai už visas kitas čionai gyvuojančias draugijas, kurių yra devynios galybės. TMD. 121 kp. yra jau aukavusi \$50 į Nepr. Fondą ir toliau mano nenustoti rėmus labdaringas įstaigas.

M. Kasparaitis.

Rochester, N. Y. — TMD. 72 kuopa 28 d. spalio laikytame mėnesiniame susirinkime nutarė šiuos dalykus:

1) Perskaityta laiškas gerb. Dr. Zimonto, su pranešimu, jog TMD. perka mūsų gerb. rašytojau Šerno raštus, su meldimu paremti tą darbą iš kuopos pusės. Vietinė kuopa tam Centro už manymui pritarė ir putarė jį paremti šiokiū būdu: — parengti paskaitas su pasilinksminimo vakaru; kiek bus pelnyta, tą pelną paskirti Šerno raštų leidimui. Vakaras rengiamas 11 d. lapkričio p. Glavecko svetainėje.

2) Kuopos pirmininkas p. P. Petronis inėšė sumanymą, kad nuo ateinančio naujo mėto TMD. nariams butinai reiktų atsidėti dvigubos metinės mokestis, tai yra \$1.20. P-as K. A. Orlauskas šį inėšimą parėmė su pataisymu — pakelti mokestį tik ligi \$1.00 metinės mokesties, delto, kad TMD. naujų narių sugaudyti nebegali, o priegtam daugumas draugijos narių tapo paimta į Sv. Valst. kariumenę.

3) P-as Žilius inėšė, kad reikia atšaukti savo atstovus iš klerikalų-socialistų konferencijos. Vienbalsiai nutarta atšaukti.

4) Nutarta, kad Lietuvių Taryba išneštų nuo savo pusės rezoliuciją per laikraščius kaslink greitesnio įvykdinimo Amerikos Lietuvių Visuotinojo Seimo.

5) p. Žilius išdavė Liet. Tarybos raportą, kuris be pataisymo tapo priimtas.

jon narys, matydamas, kad su jo pasitraukimu Fondas gali nustoti gyvybės, vėl ją atsiėmė ir apsiėmė toliau darbuotis. Bet tas likvidavimo minties vis tiek neišblaškė.

Vėliau pranešta, kad rezignavo vienas iš Lit. Kom. narių (man to nario rezignacijos į rankas nekliuvo). Kiek vėliau nutarta apšaukti naujus valdybos rinkimus, prieg to parašyt atsišaukimus į laikraščius, dėlei tulo rašytojo atsišaukimo į R. F. Bet tie visi nutarimai ir pasiliko nutarimais, da lig šiol neišpildytai. Dėl kokios priežasties mūsų nariai nutarimų neišpildė, man nežinoma.

Kad sustiprinti R. F. aš paduočiau štai kokį samanyą. Sušaukti R. F. pildomosios tarybos susi-važiavimą. Tame susi-važiavime turėtų dalyvauti visi dabartinės Centr. vald. ir Lit. Kom. nariai, su-nešti visus dokumentus, kokie tik ligšiam laikui randasi R. F. archive ar šiaip jau kai-kurių narių rankose. Tokiame susi-važiavime būtų galima laukti ir iš tolimų vietų sumanymai, patarimai; bū-tytų galima pašaukti kad ir ne narius į susi-važiavimą. Tokį susi-važiavimą sušaukti tuom patim laiku ir to-je pat vietoje, kada ir kur laikys šiemet susi-važiavi- mą mūsų laikraštiniškai pirma su jais susi-žiņojus. Bet jeigu laikraštinių susi-važiavimas šiemet ne-įvyktų, tai paskirti vieta, aš tarčiau—Philadelphia, apie 15 d. vasario, 1911 m.

Būtų malonu išgirsti ir kitų lietuvių nuomo- nes apie šį dalyką, kurie iš gerbiamųjų lietuvių yra tuomi užinteresuoti R. F. reikalais, arba šelpimu pa- vargusių rašytojų. Malonėkit išreikšti savo nuo- monę per «V. L.», kuri prižadėjo R. F. dovanai pa- tarnauti, pakol Fondas susitvarkys ir sustiprės.

Gruodžio 23, 10.

R. F. Išdininkas

A. B. Strimaitis

Box 4

Schnylkill Haven, Pa.

Iš mano kelionės Amerikon.

Lietuvoje būdamas nedatyriau, kas tai yra var- gas-rūpestis, nerūpėjo duonos kėsnis ir neperdaug rūpėjo apsidengimas; visur buvau liuosas; bet-kas čia, bloga Lietuvoj gyventi; eisiu kur laimės pajieš- koti; o kur toji laimė, kur tas laimingas gyvenimas yra, nepamąsčiau. Važiuosiu Amerikon... Nors aš tankiai girdėdavau iš laikraščių apie nelabai švelnų Amerikos darbininkų gyvenimą, bet netikėjau; ma- nydavau, kad netiesa, kad tie visi apgarsinimai yra tik tusčias pavydas to laimingojo gyvenimo išei- viams.

Bet štai man dingtelėjo į galvą svarbiausis klausimas—tai kelionės piningai, kurie butinai rei- kalingi; kur juos imti? neturiu kapeikos prie sav. O dar nejuokai turėti 200 rublių!.. Žinau kad ir tē- vai mano ant tiek negali manęs pagelbėti, o kur aš juos galėsiu gauti? Sumaniau, kad tėvas turi kur- nors skolinti man reikalingus piningus ir leisti ma- ne, kur mano siela su kūnu jau senai, senai nuskri- dus. Bet, vėl nelaimė—man, kaip «bedieviui» ne- skolys artimi kaimynai ir gentis. Ir ištikro nuėjus pas keletą kaimynų skolinti, tėvas negavo, per tai kad, girdi: «tavo sunus bedievis, neprisiųs iš Ame- rikos skolės.» Ant galo paskolino pas žydą su 5 ru- bliais ant mėnesio procentų.

22 d. rugpjūčio susikalbėjau su agentu, kad mane vestų slapta per sieną, ir atsisveikinau su sa- vo mylimais tėveliais, broliais, ir sesutėms. Sėdau iš Kauno į garlaivį, ir važiauvau Prūsų link. Va- žiuodamas garlaiviu, tēmijau į pakrančiais šypsan- čius kalnus, miestelius, kurie rodos šaiposi iš lietu- vių, kad jie tokią linksmą šalį palieka, o važiuoja, vargo jieškotų...

Saulė leidžiantis, davyžiam Jurbarko mies- telį, kuris stovi labai linksmoje vietoj, netoli Prūsų sienos. Garlaiviu sustojus, mane koks tai suvokie- tėtis lietuvis išvedė iš garlaivio ir nuvedė į savo na- mus, kur radau kitų draugų—12 vyrų ir 4 moteris. Tenai kiek-tiek atsilsėjus mums perkėlė laivų pa- Nemuną ir vedė pėkščius per visą naktį, giriomis, raistais, per rievas, miškus. Ant galo pradėjo auš- ti; nebegalėjome toliaus eiti; suvarė mums į tvar- tą ir liepė laukti ten kitos nakties.

Išaušus dienelei, po kelionės sumigome visi ant dvokiančių tvarto šiaudų; pagaliaus saulė leidžian- ties sukilom, pavalgėm, kiek kas galėjom ir laukėm nekantriai baisesios nakties,—tos valandos, kada turėsim eiti drebėdami per sieną. Sutemo, dangus iškart apsimaukė, pradėjo po biskutį lynoti; oras taip pasidarė šaltas; bet apie 11 valandą prasiblai- vė ir nušvietė mėnulis lygius pasienio laukus; žvaig- ždės tartum nusodintos žibėjo kiekvienu aiškiai. Belaukiant, ir bežiurint į giedrą dangų, tik staiga atsivėrė duris ir inėjęs vadovas visai nebetas, liepė mums eiti. Sukilom visi, kaip kaliniai, metėmės paskui bėgti Prūsų link. Inbėgus į rievą liepė va- dovas mums sugulti ant drėgnos žemės; sugulėme ir laukėm, kada reiks eiti. Buvo tokia tyla, kad

girdėtis buvo kiekvieno kvėpavimas, kiekvienas la- pelio sušlamėjimas ir toli kur ten užkimes šunies balsas, tai namuose kur smuiko jautrus dainavimas. Už valandos, atėjo mūsų vadovas ir liepė mums nu- siauti visiems batus. Girdi, reiks visiems per upę bristi; taip visi ir padarėme. Sukilom nuo žemės, ir išsileidom, vėl visi bėgti; pribėgom upę ir nusi- gandom—tokia plati, krumais apaugusi, vanduo šal- tas; bet ką gi darysi, reikia vargti, į Ameriką va- žiuojame!.. Vadovas pirmiausiai, paskui mes visi iki juostų su rūbais; norėjome rėkti, kad šaltas van- duo, bet baimė viską pergalėjo, visi krūpėiodami bridome; eitum dabar rodos ir per ugnį.

Išbridus ant kranto Prūsų pusėje atitokėjo vi- giams kraujo keliai ir pradėjome iš džiugsmo bu- čiuotis viens kitą, kad laimingai perėjome per sie- ną; paklausus vadovo, kaip toji upė vadinasi, atsai- kė «Šesupė». Tai šita Šesupė, kurios vardas nekar- tą man teko girdėti dainuojant: «Kur bėga Šesupė, kur Nemunas teka!» Suspaudė man širdį. Galį atsitikti, kad jau gal negirdėsiu tos dainos ir nebe- matysiu tos upės...

Potam visi apsitaisėm ir keliavom dar toliaus Šesupės krantais; už kokio varsto toluom reikėjo vėl nusirengti ir bristi kitą-syk per tą pačią upę; perbridę nusiminėm: manėme, kad mes atgal eina- me per sieną, bet vadovas paaiškino, kad ten vistiek yra Prūsai ir kad ši upė teka ir per Prūsų žemę.

Paėjus kokius du varstu radome vokiečių, kur užėję kiek apšilom, o praušus tas vokiečius mus vi- sus, pakinkęs arklius, vežė į miestelį Polupėnai, kur yra gelžkelio stotis. Ten susėdė traukiniu turėjom važiuoti į Stolupėnų stotį, o iš ten į Eitkūnus.

Malonu buvo žiūrėti į vokiečių ūkį važiuojant, kaip jie gyvena; rodos širdį traukia į jų gyvenimą. Atsiminiau apie lietuvių ūkį, kuris žemai stovi; ro- dos kad lietuviai taip gyventų, tai nei nereikėtų jiems laimiu jieškoti tarpe svetimųjų; vokiečių triu- bos—tvarkoje sustatytos; gyvuliai—net malonu žiūrėt; medžiais visur apšodinta—gyvena visai ki- taip negu Lietuvos arba Rusijos žmonės.

Davyžiam Stolupėnus, kur persėdė, važia- vom į Eitkūnus. Ten vėl matėm gyvenimus kuo to- lyn tuo geresnius. Mačiau artoji, kuris sustojęs ne- kemša, kaip Lietuvoj, pypkio, bet pirmiausiai laik- raštin pažiuri. Ir kaip gi jie negalės geriau gyventi, kad šviečiasi, skaito kningas, laikraščius?

(Užbaiga seka).

J. J. Karpavičius.

NAUJI RAŠTAI.

Valstiečių sukilimas XVIII amžiuje Lietuvoje.

Par. Augustinas Janulaitis. Iš Šiaulių Ekonomijos Archivo. Vilnius, 1910. Pustl. 35.

Šitos kningutės autorius, p. A. Janulaitis pasi- skyrė sau labai prakilią užduotį—apgarsinimą iš vėlesnės lietuvių liaudinės istorijos dokumentų, kuriuos jįsai suranda Lietuvos archyvuose. Taip, ligšiolai jis atspausdino iš tokių dokumentų: **Emi- lija Plateraitė ir Valstiečiai ir 1831 m. revoliucija Lietuvoje.** Dabar gi turime antgalvyj užvardintą tolygią brošūrėlę. Čia jis trumpai bando perduoti iš 1763 m. prasidėjusius tarpe Lietuvos didžiųjų barnius, kurie vėliau perėjo į ginkluotą kovą, o jąja pasinaudodami—veikiai sukilo valstiečiai prieš dva- rus, Šiaulių apygardėse. Sukilimas buvo neperdi- delis, prastai jis ir užsibaigė. Šis dokumentas svarbus tuomi, kad parodo priežastis, dėlei kurių valstiečiai sukilo. Būtų gerai šituos dokumentus pamatyti pilnais originalais. Bet šitas mūsų spau- doje dar negreit bus sulaukiamas. Tat gerai jei kas ir po truputį mūsų rašyvoje apskelbia. Su- prantama, čia istorikas neras sau daug medžiagos, nes aprašomoji dalis yra paimta trumpai ir tik ta pusė subjektiviškai nušviesta, kur lytisi valstiečius- darbininkus, kaip ir kituose tos rūšies p. Janulaičio raštuose. Historikas turės, ir vėl gi, jieškoti origi- nalu. Bet jau tas svarbu, kad autorius suveda pa- žintin paprastąją liaudį su vergijos kovotojais, pa- galiaus nurodo šaltinius ir kitiems rašytojams, ku- rie vėliau už to dalyko imsis.

D-ro Jono Šliupo paveikslas. 5x8. Kainos ne- padėta. Prisiuntė «Laisvosios Minties» Redakcija, Seranton, Pa.

Šitas D-ro Šliupo paveikslas yra vienas iš ge- riausiai nuimtų fotografiska kamera, kiek ikišiolė matėsi laikraščiuose ar prie jo raštų.

Kiekvienas giria gerą daiktą, bet maža kas te- žino, kaip reikia žmonėms gerą daryt.

Męs niekadoms negyvenam, tik vis dar rengia- mės gyvent.

Kas jieško tusčios garbės, tas prisipažįsta esąs niekingu.

Mokslas nedoram žmogui yra tas-pats, ką neti- kusiam pilvui geras valgis.— **Vovenarg.**

PALOCIUS EŽERO DUGNUOSE.

TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA.

Parašyta iš sakmės gyventojų antkrančiais ežero «Šaukas», esančio Kauno gub., Raseinių pavieto.

PARAŠĖ

Aleksandras Fromas (Guž utis).

(Tąsa.)

Grynuolė: Mačiau—dideliai susirupinęs naba- gas. Šiandien vėl prašysiu tėvų, kad pavelytų mums susidoroti.

Ačiūtė: Dievai žino kokia bus iš prašymų pasek- mē! Aš girdėjau, kad tėvai prižadėjo tave Ran- giui, kurs savo turtais tėvų prielankumą ingijo.

Grynuolė: Noris tėvus myliu, vienok pačia to žmogaus, kurio širdis neapkenčia, niekadoms nebū- siu. Myliu Arnoldą visomis pajegomis mano sielos, dėlto tėvai skirdamai turmis, atskirs mane nuo sa- vės ir gyvybės.

Ačiūtė: Nelaimingoji Grynuolė! (Sudėjusi rankas meldžiasi). O meilės deivė, galingoji—Mil- da! palaimink meilę dviejų sujungtų širdžių, o ran- ka žmogaus tenepetrunkia to vainiko, kurį Tu iš meilės gėlių teikeisi nupinti.

Grynuolė: Treti metai, kaip meldžiu visų Lietu- vos dievų ir to Dievo, į kurį Arnoldas tiki; bet die- vai, ar negirdi manęs, ar nenori išklausyti.

Ačiūtė: Mano blezdingėlė! Kad mūsų maldos ir norai būtų išklausyti reikia kantriai laukti, nes dievų noras yra nepriverstinas.

Protalė (Ineidama): Ką beveikiate, baltos gulb- lės?

Ačiūtė: Šiaip-taip begyvuojame, Protale.

Protalė: Dėlko šiaip-taip? Ar neesate jaunos ir gražios? Jūsų kelias gelėmis nuklotas; dėlto visa gyvybės pilnačia priguli jums gyventi.

Grynuolė: Protalė, tu gerai žinai, kad ant nu- tiesio gelėmis kelio atsitinka akmenys ir erškėčiai, kurie tankiai sopulingai pažeidžia.

Protalė: Tikrai kalbi, mano gegužėle—amžiaus nukaltas retežis yra iš geležinių kančios grandelių, o tarp jų labai mažas skaitlius yra auksinių laimės grandelių.

Ačiūtė: Paburink mums, Protale, ir nors kra- štelį uždangos nuo ateities atidengk mums.

Protalė: Ateitis žmogaus vieniems dievams tėra žinoma. Krislėlį tos žinios, kuriąja mane dievai apdovanojo, nesigailėsiu išreikšti. Paklausykite pasakos apie marių karalienę Juraitę, kuri įsimylė- jusi jauną žvejotoją Kastytį, kas vakaras jį lankė; bet mylintysi pora neilgai buvo laiminga, nes die- vas Perkunas už tą jurių deivės nusižeminimą, smar- kiai inpykęs, nuleido iš dangaus griautinį, kuris, perskyręs jurių audras, trenkė į karalienės gyveni- mą, ją pačią užnušė, ir gintarinį jos palocių į smulkias dalis sutrupino. Potam dievas Praamžius prikale Kastytį prie nolos jurių dugnuose, o jo my- limosios kūną prieš jį padėjo, idant tas nabagas amžinai gailėtūsi ir verktų. Jūs, baltos lelijėlės, valdykite savo jausmus ir niekadoms akilai neįsimylė- kite, nesa nelaimės griautinis gali nejučiomis tren-kti ir iš pamatų išversti tą puikią pylę, kurią jūs sa- vo širdyje pastatote.

Grynuolė: Kaip nesulaikomas yra upės bėgimas, taip neįveikiama yra įsikurusi širdyje meilė, mano Protale! Tu buvai jauna ir pigiai tą suprasi.

Protalė: Taip, mano kvietkele,—buvau jauna ir graži, bet viskas, kaip sapnas išnyko... Dabar žmo- nės vadina mane sena ragana, ir atiminėjime nuo karvių pieno kaltina. Pamėgįsiu apie jūsų ateitį pasiteirauti. (Išimdama iš kišenės molinuką). Ši- tai vanduo iš devynių šaltinių šaltas (Pildama po truputį trijose vietose ant stalo) **Asure, manete, tenet!** (vadžiodama pirštu vandenį nuo vienos ligi antros ir trečios vietos). Vienykies, vandenėli; pasakyk mums paslaptelę (uždengusi rankomis akis); Grynuolė! kaip vėjo pučiama plunksnelė, taip išnyks tavo laimelė, o paskui dievų malonės pa- tirsis. Tu Ačiūte nemylėjai ir nedaug kentėjai, die- vams tarnausi...

Grynuolė: Ak vargingoji mano galvelė! pasakyk, Protale, ar tas bus mano vyru, kurį myliu?

Protalė: Dievų ištarmė vieną tik kartą gali but apreiškiamą. Šluostydama stalą ir kavodama molin- ni). Sudiey jums, mano uogelės—turiu pasisku- binti gyvatės inkandimą užvardyti.

Grynuolė ir Ačiūtė: Sudiey, Protale, sudiey! prašome lankyties (Išeinančią Protalę, ineinantis Rangys užlaiko).

Rangys: Kur bėgi, Protale? palauk, pakalbėsi- va. Sustojus Protalei, paduodamas ranką mergai- tėms). Labą dieną jums, graži Grynuolė ir Ačiūtė!

Grynuolė ir Ačiūtė: Dėkui tamstai už labą dieną.

Rangys: Išvydęs gražią Grynuolę didžiai esu laimingas.

Grynuolė: Jokios laimės tamstai negaliu suteikti.

Rangys: Priešingai—vienas pamatymas gražiau-

sios Lietuvoje mergaitės daro mane laimingu. **Protalė (į Rangį):** Nustok tamsta kalbėti pap- tus lipšnumus, ir pasakyk: ko iš manęs nori? **Rangys:** Noriu kad man padėtumei ingyti de- liosios Grynuolės meilę.

Protalė (Juokdamosi): Juokingas noras—užsitar- nauk šitą tamsta patsai; o aš čia tamstai negaliu niekuo padėti.

Rangys: Tiesą ištarei, Protale; bet kolei aš už- sitarčiau Grynuolės prielankumą, tu man pabu- rink.

Protalė: Parodyk ranką (Padavus ranką, Pro- talė, veizėdama į dešną): Tavo amžiaus keliai pa- ženklinti yra vėju, dėlto esi lakstus ir atmainingas. Gražios kvietkos nenuskįsi, dobių neilgai minsi (mergaitės juokiasi).

Rangys (Ištraukdamas ranką, rusčiai): O tu ragana! kad tave perkūnas nutrenktų.

Protalė: Kad tau juodšiai *) sprandą nusuktų! Sudiey, mergelės! (Išeina).

Grynuolė ir Ačiūtė: Sudiey, Protale, sudiey! **Ačiūtė:** Kaip matau, tamsta nelabai subloškė su Protale.

Rangys (Mostelėjęs ranką): Ne- tės tauzijimui tos raganos (Į Gry- nūolę už pačią vesti; o kaip tėvai savo pa- mą išreikšė, tai tikiuos, kad ir tamsta nebū- priešinga).

Grynuolė: Mylėti tamstos negaliu ir ju- nebūsiu.

Rangys: Taip rūšiai atsakote,—tėvy, Grynuolė, kad esu turtingas ir kad palik- pačia būsite didžiai laiminga.

Grynuolė: Laimė gyvena žmogaus s- turtais paveidus yra gražiems rūbams, ly- nevisuomet laimę atneša.

Rangys: Pasistengsiu, kad prie tartų ir tamstos širdelė būtų laiminga.

Grynuolė: Dėkui už gerą norą; bet mane laiminga tamsta negali, nes man- viau kitam, be kurio nėra dėl manęs la- minga.

Rangys: Šitaip! Norėčiau žino- mi laimingu, kuriam graži Grynuolė atidavei.

Grynuolė: Neslėpsiu—myliu de- dą, už tą meilę gyvybę savo atiduoda.

Rangys: Pastebėtinas dalykas—turtingoji Lietu- vos duklė priešingai savo tėvų norui įsimylėjo į plikšį atėjuną, kuris, būdamas vokiečiu, yra po- draug ir mūsų neprietėlis.

Grynuolė (Rusčiai): Tamsta drįsti mano aky- vaizdoje taip pažeidžiančiai kalbėti apie tą žmogų, kurio vardas ir garsas yra man brangiausi ant sve- to!.. Atsitolink nuo manęs, nedoras žmogau! Ma- tyti tavęs nenoriu (Grynuolė ir Ačiūtė išeina).

Rangys: Mat kokia šurkšti! Vokiečius į antį įlindo. Palauk, gegužėle, nusiramš! Rangys su- rangys tave; o noris mano širdis lygiai linksta prie visų gražių vėjavaičių, vienok iš vieno upo Grynuo- lę vesiu ir jos mylima vokiečių, po šimto juodšiu, per stebulę pervarysiu! Žmonės sako, kad meškos ir moteriškės nereikia erzinti, dėlto lig laikui nusiže- minęs, supykusią mergaitę eisiu perprašyti (Išeina).

Scena 3.

Gineitis, Meilrodė, paskui Rangys, Grynuolė, Ačiūtė, Arnoldas ir Treteris.

Gineitis (Inėjęs su Meilrode): Tam paikinimui mergaitės turi but galas, nes mūsų vienturtė nepri- tinka atiduoti Arnoldui, kurs yra svetimo tikėjimo ir giminės, per amžius su Lietuva kariaujančios.

Meilrodė: Tėvai! teisinga tavo nuomonė bet Grynuolė labai myli Arnoldą ir dėlto taip ištrau- me dalyke labai atsargiai reikia elgtis.

Gineitis: Moteriškas protavimas!—ne bū- sargumo reikės; prižadėjęs Grynuolė Rangui iš- pildysiu tą prižadą.

Meilrodė: Viešpatie ir mano vyre, mergaitės širdis priguli jai pačiai, dėlto tikros meilės jausmuo- se nepriguli daryti prievartos.

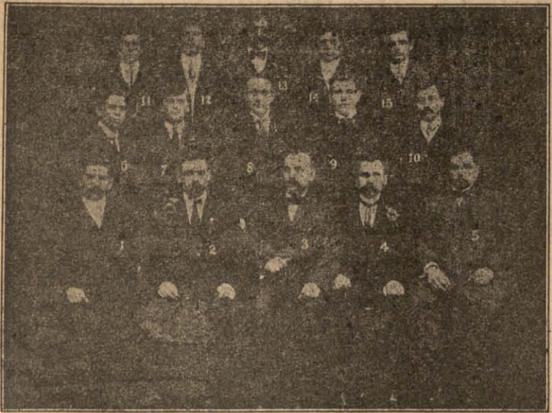
Gineitis: Kas čia da prievarta? Grynuolė dar jauna ir nežino, kas jai yra naudinga, todėl apie jos būvį reikia mums rupintis.

Arnoldas: Kaip upė šuvsė neužtvenkiama yra mūsų ežere, taip ir pirmoji meilė nepaveikiama šir- dyje. Sergėkis, viešpatie, kad nepasigailėtum savo neatžvalgumo.

Gineitis: Nepasigailėsiu, mano rutele; merg-ai- pripras prie vyro, pradės auginti vaikus ir bus g-
Meilrodė: Grynuolė turi tvirtą pobūdį, abejoju, begu palinktu tėvų norui,—liūdno- s ir, kaip naktis, tamsios mintis apsupė ma- di—viešpatie, ar nepražudysme mūsų kūdik-
Gineitis: Nebijok, nepražudysme me- r- gaus turtingą vyrą ir bus laiminga.

Meilrodė: Rangio turtais nepriguli m- daug gėrėties, nes patįs budami turtingais- rybės dukterei paliksime.

(T. b.)

„MILDOS“ CHORAS.

Didelis Suyienytu Choru KONCERTAS

tsibus Subatoje 7-ta d. Sausio 1911

Mc Caddin Memorial Hall

Berry street, tarpe South 2-ros ir 3-čios gatvių Brooklyn, N. Y.

Suvenyti Choral vedami p. L. EREMINO.

Dainuota bus naujausios klišiškos dainos ir šiaip lietuviškos dainelės, se- ir naujausios, kurioms mūsų talentuoti kompozitoriai sustatė muziką ir

augūnas dainų bus pritariamos su gražia muzikos kapelija.

part šito koncerte dalyvaus mūsų jauni solistai, bus skambinta ant piano ta ant smuiko gražus muzikos dalykėliai.

ras tas dainų ir muzikos vakarėlis sutelks klausytojams malonaus pasi- no.

adėl visą vjeting ir aplinkinę lietuvių visuomenę nuoširdžiai užkviečiame tyti.

Suveniytu Choru KOMITETAS.

Salė atidaryta 7:30. Pradžia 8:15 vakare.

KAINOS TIKIETŪ:

Box) \$1, Orchestra 75 c., 50 c. ir 25 c. Balcony 50 c. ir 25 c.

Dovanos! Dideles Dovanos!

Kas užsirašys „Vienybę Lietuvnikų“ tiesiai iš redakcijos:

2ms metams \$4.50c.
Gaus dovanas „Atlasą“ vertės \$2 00
„Pažvelgus atgal“ vertės \$1 00
Tris kalendoriai vertės 50

2 metams \$4.00.
Gaus „Atlasą“ vertės \$2.00
Tris kalendorius vertės 50

2 metams \$3.75c.
Gaus „Pažvelgus atgal“ vertės \$1.00
Tris kalendorius vertės 50

1 metams \$3.50.
Gaus „Atlasą“ vertės \$2 00
„Pažvelgus atgal“ vertės \$1.00
Tris kalendorius vertės 50

1 metams \$3.00.
Gaus „Atlasą“ vertės \$2.00
Tris kalendorius vertės 50

1 metams \$2 50.
Gaus „Pažvelgus atgal“ vertės \$1.00
Tris kalendorius vertės 50

Pasirinkite ir vienas kitą paraginkite, o nepralei- skite šios puikios progos, nes tik iki Naujų metų bus duodamos šios puikios dovanos ir Jubišėjinis Num. laikraščio, kurį išleisime 10 d. Vasario 1911 m., ir tik pir- mutinis bus lietuvių laikraščio, iš priėzasties 25 metų sukaktuvių mūsų laikraščio gyvavimo.

Atkreipkite atydzia visi ir praneškite savo draug- m, o jie jums bus labai dėkingi už šį pranešimą.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pusia-Dykai!

Trumpa lietuvių kalbos gramatika arba vadovėlis Kritaliai Šviesos bei abrozai su kritiškais apskaitymais. Jėzusas Nazaretėnas. Kunigai be- dieviai ir S. demokratai. Kaip ap- sivistai ir laimingai gyventi. Išsi vystymas Dievo. Tikras ženybinis gyvenimas. Patarinės moterims kurios nori būti sveikos. Tuzinas popierių rašymui laišku ir 3 tuz. at- virų laišku su gražiais paveikslais ir paskaitymais. Prisiųsk \$1 00, ap- laikysi virš minėtas 8 knygas vertės \$3.00 ir popieras. Adriausk:

L. J. Gechus.
Vanconver, Wash.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Seliupiate-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lauko prie palaty.

VALANDOS: Nuo 12-2 po piet, nuo 7-8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokin- tis be mokinio (apdaryta) \$1.00.

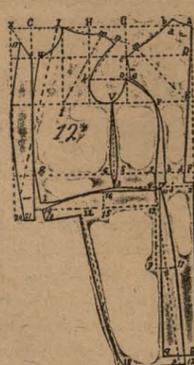
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio..... 10 c.

Aritmetika mokinimuisi rekordų su paveikslais (apdaryta)..... 35 c.

Piguas siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

„Klėsinė knyga del kirpėjaus arba siu- vėjaus pastatys jus ant kelio pasekmės ir padidins jum algą. Del platesnių žinių rašyti arba atsilankyti.

J. TOPILIS
739 Manhattan ave., Brooklyn, N. Y.

DIDELĖ KRAUTUVĖ

visokio tavoro, kaip tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žie- dų čysto aukso, šliubinių ir šiaip ne- šiot merginoms ir vaikams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietišku knygų, škaplierių, rožan- čių, kryžėlių, abrozų, visokių pavei- klėlių ir t. t. Biblija lietuviškoms raidėms \$3 00.

Papieros gromatomis rašymui dideliu pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai \$1.00, už 1000 \$6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, persiduoda bakskus 25ct., svaras \$1.25 su prisuistimu.

Magiškos kaziros parsiluoda už \$3 00. Ir šiaip visokių tavorų a- gentams duodu su dideliu nuosimūiu.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi drau- gai ir pažystami reikalai malonėki kreiptis pas savo tautietį, o busi užganėdinti. Adresas:

V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

PUIKIAUSIA RODA

kokią galima duot kiekvienam nuo kosulio, nuo uždegimo plaučių, nuo sustingimo sanarių, nuo nubėgimo kraujo, yra: išsirink ir naudok vaistus ką pagelbėjo kitiems”, rašo poni Katarina Komenda, Box 317, Everson, Pa.—Mano vaikas turėjo didelį kosulį, mėginau visokių vaistų, bet be pasek- mės. Tad pabandžiau ir daviau jam

SEVEROS BALSAMA PLAUCZIAMS

Jo pasekmės buvo pasekmingos. Trumpu laiku kosulys suvisai pranyko. Taip-pat mūsų kaimynas negalėjo perkst didelio kosulio ir plaučių ligos—pakol nepatariau jam imti tajį balsamą. Į tris dienas kosulys perėjo. Man užklausus apie jo sveikatą atsakė: „Tik gailiuosi, kad nedasizinojau pirmiau apie taip didelės vertės gyduoles.”

Dvejopo didumo: 25 ir 50c.

Virsutinis paveikslėlis parodo Severos Balsamą Plaučiams. Rasi kiekvienoje aptie- koje. Tėmyki, kad reikalaujant gautum tik „Severos”; visi kiti tik nudavimus. Reikalauki Severos Kalendoriaus 1911 metams. Nieko nelėšiuoja.

GREITUOSS IR NETIKETUOE

atsitikimuose
Šlubavimo
diegimo ir skausmo,
didelio karščio,
traukimo gyslų,
sustingimo

Tuojaus naudoki

Severos Alieju Szv. Gothardo

50 centų bonkutė.

Niekas negali pervirszyt

Severos Gyvasties Balsama

Prie abelno nusilpnėjimo
ypatoms silpnoms, paangusiems,
motinų suvargusių,
mergalių išbalusių,
mažakraujų ir išsisirgusių,
Prie nežlobėjimo ir užkietėjimo.

75 centai bonkutė.

Daktaro Patarimas Dovanai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
- pas **PETRA A. DRAUGELI**.
Skanus alus, gardi arielka, elius, vi- sokis vynas, kvepeni cigarai, ir puik- kus užkandžiai. Salė del mitingų ir vesėlių. Nepamirškite šios atsakan- čiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STE. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

(\$110,000,000 (šimtas dešimts mi- lijonų dolerių) paskirta del iškasi- mo kanalo, kurs bus dešimts my- lių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplau- ka (portas) kariškiems ir tavori- niams Suyenytu Valstijų ir visų viešpatysėių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pri- pažinta per kongresą 10 d. Vasa- rio, 1910, Washington, D. C. Pliantai buvo patilpe visuose lai- kraščiuose New Yorko. Tai-gi da- bar da galima pirkti gana pi- giai lotus no \$450.00 iki \$750.00. Galima žinoti visiems kad ta vie- ta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiansis štorai, hoteliai, ir tt., tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima davyžuoti. Kreipkitės pas vietini- nus asabiškai ar per laiškus su visokiomis informacijomis.

Mūsų Brančiaus Offisai ir rep- rezentantai:

V. J. Šlakys ir J. A. Žemaitis,
119 E. Centre st. Shenandoah Pa.
J. G. Alenskas, 80 Garnet Lane Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentiniavie, 1831 N. Main Ave., Seranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.,
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone, 2427 Greenpoint.

“KATALIKAS”

12 PUSLAPIŲ DIDELIO FORMATO ILIUSTRUOTAS SAVAITRAŠTIS.

Didžiausias savaitinis lietuviškas laikraštis, išeinantis kas Ketvergas mieste Chicago, Ill.

Metams lėšuoja: Amerikoje	-	\$2.00
Europoje ir kitur	-	\$3.00
Pusei metų: Amerikoje	-	\$1.00
Europoje ir kitur	-	\$1.50

“Katalike” Skaitytojas atranda daug visokių žinių iš Lietuvos ir iš viso svieto, daug pamokiminių, apysakų, pasak- kaičių ir visko. “Katalikas” statoma mašina “Linotype”, taigi raidės visados aiškios, naujos. “Katalikas” beparty- viškas laikraštis.

Užsirašantiems “Kataliką” duodama dovanos “Katali- ko” spaudos knygomis, o Naujiems Metams kiekvienam Skaitytojui veltui pasiunčiama lietuviškas sieninis Kalen- dorius.

PASTABA: Kas prisius \$4.00, tasai gaus “Kataliką” visiems me- tams ir auksinę rašomąją plunksną (fountain pen) vertės \$3.00.

Kas prisius \$2.50, gaus metams “Kataliką” ir paveikslą Kovos ties Žalgiriais, Lietuvos žemėlapi ir Šv. Tėvo Piljaus paveikslą.

J. M. TANANEVICZE
3244 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis!

Šitof knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 me- tų; daugiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 bačėjų alaus, daugiau gerų rodų, ne kaip visose senmergių, gyvenaščių ir davatų leistruose ir daugiau smagus pa- kutenimo, negu per Rugsjūtą ant šalynės šieno-vakare **KLIERIKŪ** su mergi- noms ir t. t.

Jei neturi dar tos knygos, tai nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuojaus pasiųsk 75 cent., o apturėsi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knygą, tuojaus gerai ir smagiai atsisėsk ir ją skaitydamas turėsi dau- giau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davatka su jagamastėliu klebonijoje, išgėrus 10 galonų degtinės. Ji vyrams ir moterims žingeidi.

VAISTO GERUMAS.

Žmoaus sveikata yra bra- ngybė, kurią verta saugoti. Mūsų pareiga rūpintis ja ir įjaigu liga insigauna, jieskot geriausio vaisto. Gero no- rinti patarimai gali būt gau- ti nuo visų draugų ir kaimy- nų. Tegul bus mums leista pridurti vieną. Išstirkit li- gos priezastį ir parinkit vai- stą, padarytą iš geriausių ingredientų švariausioje la- boratorijoje. Esant nesvei- kiems virinimo organams, jus turite vieną tik parinki- mą, tai yra, Trinerio Ameri- can Elixirą iš kartaus vynu, kuris išpildo augščiaus mi- nėtus reikalavimus. Varto- kite jį tuojaus, kai tik su- mažėja jusų apetitas, kada jūs jaučiaties invargę, turi- te užkietėjimą, galvos skau- dėjimą, nerviškumą, nemi- gą, rėmenį, diegulius ar reu- matiškų skaudėjimus. Gau- site vaistų sankrovose. Jos. Triner, 1333-1339 So Ash- land Ave., Chicago, Ill. Pui- kus sieninis kalendorius duodamas, gavus 10c. už per- siuntimą.